

Sisällysluettelo

KH, 15.6.2020 14:15, Pöytäkirja

§ -2 Pöytäkirjan kansilehti (osallistujat)	1
§ 85 Osavuosisikatsaus 1.1. - 30.4.2020	2
Liite: Osavuosisikatsaus 1-4 2020_15062020	3
§ 86 Laaja hyvinvointikertomus 2021-2023	23
Liite: LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS 2021 - 2023	24
§ 87 Kunnanhallituksen ja valtuuston kokoukset ajalla 1.7.-31.12.2020	65
§ 88 Edustajan ja varaedustajan nimeäminen v. 2020 kutsuntalautakuntaan	66
§ 89 OAJ:n Sievin paikallisyhdistys ry:n oikaisuvaatimus kunnanhallituksen päätöksestä 1.6.2020 § 78	67
§ 90 Kunnanhallituksen edustajien ohjeistaminen ja raportit	69
§ 91 Lautakuntien pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset	70
§ 92 Tiedoksiintoasiat	71
§ 93 Korpelan Voiman omistajaohjaus	72
§ 94 Valtuuston päätöksen 11.6.2020 § 21 täydentäminen ja täytäntöönpano (Kakaravaaran päiväkodin myyminen)	74
§ 9998 Oikaisuvaatimusohjeet	75

Kokousaika: Maanantai 15.06.2020 kello 14.15 – 16.04

Kokouspaikka: Teams-kokous

Saapuvilla olleet:

Jäsenet:

Varajäsenet:

☒	Rauhala Rami	pj.	☐	Känsälä Pasi
☒	Hannula Ahti	1. vpj.	☐	Rahkonen Pirjo
☒	Kangas Terhi	2. vpj.	☐	Haikara Hanna
☒	Ahola Ari	3. vpj., poistui klo 15.59	☐	Rieskaniemi Kimmo
☒	Honkala Kari		☐	Kariniemi Anne
☒	Huovari Piritta, liittyi klo 14.23		☐	Pelkonen Teemu
☒	Koski Jenny		☐	Myllyoja Jarkko
☒	Korkeakangas Tapani		☐	Jokitalo Jukka
☒	Ruuttula Merja		☐	Luomala Elisa

Muut saapuvilla olleet:

☒	Toivola Antti	kunnanvaltuuston puheenjohtaja, poistui klo 15.40
☐	Linna Jukka	kunnanvaltuuston 1.varapuheenjohtaja
☒	Jussila Mauno	kunnanvaltuuston 2.varapuheenjohtaja
☒	Korhonen Eero	kunnanvaltuuston 3.varapuheenjohtaja
☒	Ranto Mauno	kunnanjohtaja
☒	Rossi Päivi	vs. hallintopäällikkö
☒	Korkeakangas Marja	kunnankamreeri, paikalla klo 14.15-14.45, § 85
☒	Santavuori Outi	vapaa-aikasihteeri, paikalla klo 14.15-15.22, §:t 85-86
☐		

Laillisuus ja päätösvaltaisuus sekä päätöksentekotapa:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.
Kaikki asiat käsiteltiin sähköisessä kokouksessa.

Käsitellyt asiat:

Pykälät: 85 – 93

Sivut: 1 – 17

Pöytäkirjan tarkastajat:

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Jenny Koski ja Tapani Korkeakangas sekä varalle Merja Ruuttula.

Pöytäkirjan allekirjoitus ja varmennus:

Rami Rauhala
puheenjohtaja

Päivi Rossi
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus:
Pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on tarkastettu sähköisesti 17.6.2020

Jenny Koski

Tapani Korkeakangas

Pöytäkirjan nähtävänäpito:

Pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa
torstaina 18.6.2020.

Mari Yrttikoski
toimistos sihteeri

OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 30.4.2020

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 85

Kokouksessa käsitellään osavuositarkastus talouden toteutumisesta ajalta 1.1.- 30.4.2020.
Osavuositarkastus sisältää selvityksen vuoden 2020 talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta, sekä investointivertailun ja tietoja rahoituseristä.

Oheismateriaalina on osavuositarkastus 1.1.–30.4.2020.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee osavuositarkastuksen tiedokseen ja lähettää sen edelleen tiedoksi kunnanvaltuustolle.

Päätös: Hyväksyttiin.

Piritta Huovari liittyi kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 14.23.
Asiantuntijana kuultiin kunnankamreeri Marja Korkeakangasta klo14.15-14.45.

Lisätietoja: kunnankamreeri Marja Korkeakangas puh. 044 4883 202
etunimi.sukunimi@sievi.fi

Osavuosikatsaus

Sievin kunta

1.1.-30.4.2020

33,3%

SIEVIN KUNTA

Kunnanhallitus

Kunnan talousarviomenojen ja – tulojen käyttöprosentti huhtikuun lopussa tulisi tasaisella kulutuksella olla korkeintaan 33,3 %. Toimintakatteen -11 459 029,44 € toteutumaprosentti on nyt 33,2 %, eli vastaa talousarviota. Kunnan vuosikatteen huhtikuun lopussa muodostuu **433 493,61€** ja tulokseksi **48 194,06 €**. Kirjanpidon raporteista puuttuu erikoissairaanhoidon menojen kohdalla huhtikuulle kohdentuva loppulasku 78 000 €, joka tulee huomioida niitä tarkastellessa.

Työttömyysprosentti on lomautusten myötä noussut rajusti ollen huhtikuun lopussa 16 %. Monet sieviläiset yritykset ovat joutuneet vaikeuksiin asiakkaiden tai tilausten vähentyessä. Yritykset pyrkivät sopeuttamaan menojaan esimerkiksi lomautuksilla. Mikäli yritysten lomautukset johtavat myöhemmin pysyvämpään työttömyyden kasvuun, nousevat myös kunnan kustannukset työmarkkinatuen kuntaosuuden myötä. Asukasluku on huhtikuun lopussa 4891 eli 19 vähennystä vuodenvaihteen tasosta.

Korkotaso on pysynyt vielä matalana ja matalahkon korkotason ennustetaan edelleen jatkuvan. Kunnalla oli ottolainoja huhtikuun lopussa 23,3 milj. €, antolainoja on 3,0 milj. €. ja talletuksia 6,6 milj. €.

Investointeja on alkuvuodesta toteutunut 17 435 €:n edestä, joista traktorimönkijän koulutoimen kalustohankinnat ovat isoimmat.

Kallion oman toiminnan menot alkuvuodelta ovat kirjanpidossa ennakkolaskutuksen mukaiset, eli niitä ei ole oikaistu suoritteiden mukaiseksi. Kallion osavuositarkastuksen mukaan sen talousarvio on Sievissä toteutunut 31,9%:sti eli 273 443€ alle tasaisen ajankulun mukaisen toteutuman. Ennustetaulukossa ei ole huomioitu ta:n alitusta oman toiminnan osalta, koska lopullinen toteutuma ei noudata tasaista ajankulunmukaista vaan painottuu kesään ja loppuvuoteen.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan huomattavaa lisäkulua aiheutuu hoitojen peruutuksista sekä hoitojen siirtymisistä, suuruusluokkana jopa samaa tasoa kuin koronaviruksen hoidosta johtuvat menot. Alustavan arvion mukaan PPSHP:n alijäämä tältä vuodelta olisi n. 55 miljoonaa euroa. Tilanne johtanee myöhemmin myös sosiaalimenojen nousuun. Oletettavasti koronan aiheuttama sote-menojen kasvu tulee olemaan myös merkittävä.

Koronapandemian vaikutus ei näy vielä neljän ensimmäisen kuukauden toteutumassa, mutta ennusteita sen vaikutuksista tuloihin on jo nyt tiedossa; suurin vaikutus on verotulokertymään; verotuloja arvioidaan ennusteen mukaan kertyvän 1.3 milj.€ vähemmän kuin mitä talousarvioon on varattu. Valtio on jo kompensoinut lisätalousarviossaan verotulojen alenemaa tänä vuonna 361 533€ valtionosuuden lisäyksellä, mutta se lisäys tullaan perimään takaisin vuonna 2021 valtionosuuksista. Kunta joutuu hakemaan säästöjä henkilöstönsä lomauttamisesta. Suunniteltua palveluverkkouudistusta voidaan joutua aikaistamaan.

Koronapandemian aiheuttamien mittavien talousongelmien vuoksi valtion viimeisimmässä julkistetussa lisätalousarvioehdotuksessa kaikille kunnille osoitetaan 1,4 miljardia euroa, Sievin kohdalla se tarkoittaa 1,05 milj. euroa.

Valtionvarainministeriö tiedotteesta

Hallitus ehdottaa, että kunnat saisivat tänä vuonna tavallista suuremman osan yhteisöveron tuotoista. Kuntien osuus olisi poikkeuksellisesti 42,13 prosenttia tuotoista, kun se on normaalisti 32,13 prosenttia. Valtion jako-osuus pienenee vastaavasti 10 prosenttiyksikköä 57,87 prosenttiin.

Muutos kasvattaisi kuntien yhteisöverotuottoja kokonaisuudessaan 520 miljoonaa euroa, joista 410 miljoonaa euroa kertyisi tänä vuonna ja loput seuraavien vuosien aikana.

Lisätalousarvioesitykseen sisältyy myös 200 miljoonan euron valtionavustus sairaanhoitopiireille. Valtionavustuksella korvattaisiin koronapotilaiden hoidosta ja pandemiaan varautumisesta aiheutuneita kustannuksia sekä sairaanhoitopiirien mahdollisia alijäämiä.

Peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 550 miljoonan euron lisämäärärahaa, josta kolmasosa kohdennettaisiin tasasuuruisesti asukasta kohden ja kaksi kolmasosaa kunnallisveron tilittämisessä tänä vuonna sovellettavien jako-osuuksien perusteella.

Tämän lisäksi lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia tukeviin palveluihin ehdotetaan 112 miljoonan euron lisäystä peruspalvelujen valtionosuuteen. Iäkkäiden palveluiden toimivuuden varmistamiseen ehdotetaan 60 miljoonan euron lisäystä.

VMKAO, 5.6.2020

Vuoden 2020 peruspalvelujen valtionosuuksien lisäys LTA4:n kuntien tukipakettiin liittyen

A) €/asukas yht. 180 milj. € (n. 1/3 550 milj.:sta)

B) kunnallisveron mukaan yht. 370 milj. (n. 2/3 550 milj.:sta), 2020 maksuunpanon jako-osuudet

C) Lasten ja nuorten (0-17 v.) määrän mukaan yht. 112,3 milj €

maks 194 maks 354

D) Vanhusten määrän (65 v. täyttäneiden määrän mukaan) yht. 60 milj. €

min 106 min 140

Lisäksi yhteisöveron kuntien ryhmäosuuden nosto +10 %-yks. eli n. 410 milj. €

vaihteluväli 89 vaihteluväli 214

(yhteisöveron 2020 jako-osuudet)

		Valtionosuuden lisäykset:				Yhteisövero:					
As.luku		A) €/asukas	B) kuven	C) 0-17 v. D) 65 v. täytt.	Valt.osuuden	Yhteisö-		Valt.osuuden ja yhteisö-			
31.12.2018		32,80	mukaan määrän muk.	näärän muk.	lisäykset	veron lisäys		veron lisäykset yht.			
nro	Alue	euroa	euroa	euroa	euroa	yht. euroa	€/asukas	euroa	euroa	€/asukas	
	Koko maa	5 488 130	180 000 000	370 000 000	112 300 000	60 000 000	722 300 000	132	410 000 000	1 132 300 000	206
746	Sievi	4 980	163 334	236 570	167 032	47 220	614 157	123	436 531	1 050 688	211

Talousarviovuoden ennusteita, oikeanpuolimmaisessa sarakkeessa on koottu näistä ennuste, jossa on mukana tämän hetkinen tieto tulevista valtionosuuden lisäyksistä.

	Toteutuma huhtikuu 2020	Talousarvio 2020	Tilikauden ennuste (Tasainen vauhti)	Ennuste 4 kk Tot ja 8 kk Ta	Ennuste ed vuoden perusteella	Ennuste	
Myyntituotot	1 015 068	3 043 442	3 045 205	3 044 029	3 226 987	3 226 987	
Maksutuotot	133 855	438 620	401 566	426 268	485 008	485 008	
Tuet ja avustukset	88 149	430 253	264 447	374 984	351 009	351 009	
Vuokratuotot	1 019 687	3 101 674	3 059 060	3 087 470	2 837 607	2 837 607	
Muut toimintatuotot	26 775	131 180	80 326	114 228	108 004	108 004	
TOIMINTATUOTOT	2 283 534	7 145 169	6 850 605	7 046 980	7 008 616	7 008 616	4 kk tot + ed vuosi
Henkilöstökulut	-3 524 697	-11 462 028	-10 574 092	-11 166 049	-11 088 129	-11 212 028	Ta - lomaut.vaiutus 250t
Palvelujen ostot *)	-8 422 449	-24 793 024	-25 267 347	-24 951 132	-24 509 212	-25 467 347	tot tasainen vauhti + koronavaik. 200t
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-678 340	-1 942 310	-2 035 019	-1 973 213	-2 013 800	-1 942 310	Ta
Avustukset	-297 595	-864 500	-892 785	-873 928	-830 637	-864 500	Ta
Muut toimintakulut	-898 396	-2 609 416	-2 695 187	-2 638 007	-2 410 992	-2 609 416	Ta
TOIMINTAKULUT	-13 821 477	-41 671 278	-41 464 430	-41 602 329	-40 852 770	-42 095 601	
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-11 537 943	-34 526 109	-34 613 825	-34 555 349	-33 844 155	-35 086 985	
Verotulot	5 411 159	16 023 000	16 233 477	16 093 159	15 416 439	14 750 000	kl arvio toukokuu 2020
Valtionosuudet	6 529 144	19 445 000	19 587 432	19 492 477	18 533 841	20 898 966	kl päätös(OKM muut.)+lisäta 2.6. päivitetty
Rahoitustuotot ja -kulut	-47 780	-51 570	-143 340	-82 160	-10 126	-51 570	Ta
UUOSIKATE	354 580	890 321	1 063 744	948 127	96 000	510 411	
Poistot ja arvonalentumiset	-385 500	-1 180 190	-1 155 899	-1 172 093	-1 010 711	-1 180 190	Ta
TILIKAUDEN TULOS	-30 720	-289 869	-92 155	-223 966	-914 712	-669 779	
Varausten ja rahastojen muutos *	30 000	90 000	90 000	90 000	10 330	90 000	Ta
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-720	-199 869	-2 155	-133 966	-904 382	-579 779	

*) korjattu kaudelle jaksottuvat palvelujen ostot -78912€, varausten muutos 30000€

Alla Peruspalvelukuntayhtymä Kallion osavuosisraportti, kokonaistoteutuma tammi- huhtikuulta 6.297.706€.
Ostettu erikoissairaanhoidon ylittää ajankulun mukaista talousarviota 123 077€ ja oma toiminta on 396 519 € alle talousarvion. Edellisenä vuonna samaan aikaan kokonaismenot olivat 5.810.722€ joka on 30,95% tilinpäätöksen 2019 toteutumasta. Vaikka 2020 vuoden oman toiminnan menot ovat tässä kolmanneksessa alle budjetoidun, oletetaan että säästöjä ei vuositasolla synny menojen painottuessa loppuvuoteen.

Kunta: Sievi Toimiala:		Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2019	Talousarvio 2020	TOT 1-4 2020	TA 2020 Ali / Yli	TOT 1-4 2020 / TA 2020
Vertailutaso		Netto	Netto	Netto	Netto	eur	
Vastaanottopalvelut		2 111 987	2 095 571	2 344 011	721 051	-60 286	30,8 %
Suun terveydenhuolto		617 205	662 643	633 810	206 463	-4 807	32,6 %
Erikoissairaanhoidon		5 698 225	6 126 243	5 927 221	2 078 810	103 070	35,1 %
- josta ostettu erikoissairaanhoidon		5 572 606	6 017 800	5 703 000	2 024 077	123 077	35,5 %
Psykososiaaliset palvelut		656 470	687 872	678 163	201 349	-24 705	29,7 %
Hoito- ja hoivapalvelut		5 093 259	5 476 101	5 825 027	1 803 828	-137 848	31,0 %
Kuntoutuspalvelut		278 948	263 535	302 552	85 751	-15 100	28,3 %
Perhepalvelut		769 889	916 109	1 157 725	358 365	-27 543	31,0 %
Vammaispalvelut		2 177 402	2 249 649	2 513 664	669 009	-168 879	26,6 %
Ympäristöterveydenhuolto		175 927	180 076	194 364	48 066	-16 722	24,7 %
Työterveyshuolto		13 137	16 274	18 537	5 395	-784	29,1 %
Työikäisten palvelut		102 948	97 930	118 371	41 294	1 837	34,9 %
Projektit		-2 487	658	0	78 324	78 324	
Yhteensä		17 692 911	18 772 663	19 713 445	6 297 706	-273 443	31,9 %
Ostettu ESH		5 572 606	6 017 800	5 703 000	2 024 077	123 077	35,49 %
Oma toiminta		12 120 305	12 754 863	14 010 445	4 273 629	-396 519	30,50 %

Koulutoimi

Mennyt kevät on ollut poikkeuksellinen myös koulutoimessa, erityisesti maaliskuun huhtikuun osalta. Huhtikuun lopussa koulutoimen talouden nettototeutuma on 31,3 %, joka tasaisen kulutuksen tahdilla merkitsisi n. 740.000 euron talousarvioalitusta.

Perusopetuksessa nettototeutuma on huhtikuun lopussa 31,3 %, varhaiskasvatuksessa 31,2 % ja lukiolla 31,1 %.

Varhaiskasvatuksessa maksutuotot ja palkkamenot ovat kevään osalta olleet pienemmät koronapandemiasta johtuvien tekijöiden takia. Esimerkiksi Tuulihatun palkkamenot ovat laskeneet edelliseen vuoteen verrattuna 46 000 eurolla. Perheille on annettu maksuista alennusta, jos ovat pitäneet lapset kotona.

Koulukyytikustannukset ovat viime vuoden ensimmäiseen kolmannekseseen verrattuna kokonaisuudessaan laskeneet lähes 29 000 eurolla, vaikkakin osalla sivukyliä kouluilla kyytikustannukset ovat nousseet.

Myönteistä tuulta talouden puolelle loppuvuotta ajatellen antaa myös toukokuussa olleet palkanmaksun keskeytykset, sekä koko henkilöstöä koskevat lomautukset heinäkuusta alkaen. Koronapandemian kokonaisvaikutusta emme vielä tiedä, mutta lisäkuluja on odotettavissa ainakin sosiaalitoimen puolelta.

Mainittakoon vielä, että koulutoimen kokonaisnettomeno on 197.000 euroa pienempi kuin viime vuoden huhtikuun lopussa.

Vapaa-aikatoimi

Kunnan osarahoittamat työmarkkinatukimaksut lähtivät kasvuun heti tammikuussa. Huhtikuun loppuun mennessä on maksuja maksettu 68 252, 98 €, mikä on 26 512,10 € enemmän kuin mitä vuonna 2019 on maksettu samalta ajanjaksolta.

Koronapandemian aiheuttamat poikkeusolot vaikuttivat vapaa-aikatoimen toimintaan merkittävästi. Isoa osaa perinteisistä palveluista ei voitu toteuttaa ja useat tilat, kuten nuorisotila, sisäliikuntatilat ja kirjasto, olivat suljettuina. Joitakin palveluja pystyttiin kuntalaisille tarjoamaan verkkovälitteisesti, kuten esimerkiksi etsivä nuorisotyö ja työpajapalvelu. Näissä palveluissa tehtiin nopeasti onnistunut digiloikka. Kirjastopalveluissa on jo pidempään kehitetty verkkovälitteisiä palveluita ja niiden rooli, merkitys sekä kysyntä kasvoivat tiukkojen rajoitteiden aikana. Vapaa-aikatoimessa tehtiin myös toteuttamissuunnitelma etänä järjestettävästä kuntouttavasta työtoiminnasta ja suunnitelma arvioitiin pky Kallion puolesta hyväksi. Toiminta ei kuitenkaan ehtinyt käynnistyä, sillä Kalliosta ei saatu valtuuksia toiminnan aloittamiseen. Niukoista resursseista johtuen vapaa-aikatoimessa ei pystytty laajemmin tuottamaan tai kehittämään uusia verkkopalveluja liikunta-, kulttuuri tai perusnuorisotyön osalta kuntalaisille, mutta ohjausta muiden tuottamiin verkkovälitteisiin palveluihin kyllä tehtiin.

Poikkeusolojen aikana vapaa-aikatoimessa on tuotettu uusia palveluja ikäihmisille. Sievi saattoi olla ensimmäinen kunta Suomessa, joka pystyi kunnan omana toimintana tarjoamaan maksutonta kauppapalvelua yli 70-vuotiaille kuntalaisille. Toiminta alkoi 25.3.2020 ja asiakkaita kauppapalvelussa on ollut kaikkiaan 65. Rajoitteiden lievennyttyä ja rauhallisen tautitilanteen johdosta kauppapalvelun tarjoaminen lopetetaan 26.6.2020, mutta tilannetta seurataan ja tarvittaessa palvelu käynnistetään jälleen myöhemmin. Huhtikuun lopulla perustettiin soitto- ja vapaa-aikatoimen työntekijät ovat soittaneet vuosina 1939 – 1949 syntyneille kuntalaisille. Toiminnan osalta tehtiin yhteistyötä seurakunnan kanssa siten, että diakoniatyön puolesta on soitettu 1938 ja sitä aiemmin syntyneille.

Vapaa-aikatoimen henkilöstö on selvinnyt poikkeusoloista mainiosti. Työntekijät ovat joustaneet, ymmärtäneet, kehittäneet uutta, luopuneet vanhasta ja reagoineet tilanteeseen mukaisesti. Epätietoisuuden ja välillä nopeastikin muuttuneiden toimintaohjeiden keskellä työskenteleminen kuormittaa, mutta silti sairauspoissaolot eivät ole lisääntyneet. Työntekijät ovat haastaneet itseään sekä omaa ammattitaitoaan ja tehneet kaikkensa, että kuntalaisille on ollut tarjolla hyviä palveluja myös poikkeusoloissa.

Ympäristötoimi

Taloudenseurantaraportin 01.01.- 30.4.2020 mukaan ympäristölautakunnan talous on toteutunut maksutuottoja lukuun ottamatta talousarvion mukaisesti.

Lupa- ym. tuloja ympäristölautakunnan osalta on arvioitu kertyvän vuoden 2020 aikana yhteensä 103540 €. Tulokertymä perustuu oletukseen, että rakentaminen Sievissä palautuu tasoon mikä vallitsi ennen paria poikkeuksellista viime vuotta. Arviossa ei ole huomioitu Sievin Jalkineen mittavasta laajennuksesta ja pienemmistä viime viikkoina luvituista kohteista kertyviä lupatuloja. Näistä luvista tulee kertymään lupatuloja arviolta noin 20 000 euroa.

Huhtikuun loppuun mennessä tuloja oli kertynyt 43 062,73 €, joka on 41,6 % suunnitellusta. Viime vuonna maaliskuun loppuun mennessä tulokertymä oli 23 961,30 €. Osa lautakunnan tuloista, kuten maa-aineslupien valvontamaksut, peritään vasta loppuvuodesta, joten ne eivät näy vielä lainkaan ensimmäisen vuosikolmanneksen tuloissa. Ympäristönsuojelun osalta lupatulojen arvioidaan vuoden aikana kertyvän talousarvion mukaisesti, kun taas rakennusvalvonnan toimintatuotot kasvavat vähintäänkin noin 45 % arvioitua suuremmiksi.

Ympäristölautakunnan toimintakuluihin on talousarviossa varattu yhteensä 217 596 €. Huhtikuun loppuun mennessä kuluja oli kertynyt 69 525,23 €, eli 32 % arvioidusta kokonaissummasta. Voidaankin perustellusti olettaa, että ympäristölautakunnan kuluihin varatut määrärahat tulevat vuoden aikana toteutumaan jokseenkin talousarvion mukaisesti. Todennäköisesti kokonaissumma tulee jäämään hiukan alle arvioidun, koska poikkeuksellisesti parin kesäkuukauden ajalta ei tule muodostumaan palkkakuluja ympäristösihteerin virasta. Ympäristölautakunnan henkilöstössä ei kuitenkaan ole tapahtunut varsinaisia muutoksia.

Tekninen toimi

Teknisen lautakunnan taloussuunnitelma on toteutumassa suunnitelman mukaisesti. Tasaisen vauhdin taulukon mukaan toteutuma pitäisi olla 33,3%. Toimintatulot ovat olleet 1 771 725 € ja toteutuma on 32,8%. Toimintamenot ovat olleet 1 586 670 € ja toteutuma 33,2 % Poistojen osalta toteutuma on 33,0%.

Korona on aiheuttanut ylimääräisiä toimenpiteitä ja hankintoja. Näitä kuluja on kirjattu erilliselle Korona tilille. Nuohous toiminta on vähentynyt Korona aikana. Tilaukset on hoidettu. Muina aikoina nuohooja on tehnyt puistoalueiden raivaustöitä.

Lusiinasta ei ole tullut vuokratuloja, eli jää saamatta 24 450 € jos ei vuokralaista löydy.

2 Ta tot ltk poistot mukana uusi

Sievin kunta

1/2
1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU LAUTAKUNNITTAIN

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
10 Keskusvaalilautakunta						
TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	0,0 %	0	14 954
TOIMINTAKULUT	0,00	0	0	0,0 %	-5 200	-15 988
TOIMINTAKATE	0,00	0	0	0,0 %	-5 200	-1 034
KOKONAISKUSTANNUKSET	0,00	0	0	0,0 %	-5 200	-1 034
11 Kunnanvaltuusto						
TOIMINTAKULUT	-11 938,75	-59 161	47 222	20,2 %	-17 527	-47 004
TOIMINTAKATE	-11 938,75	-59 161	47 222	20,2 %	-17 527	-47 004
KOKONAISKUSTANNUKSET	-11 938,75	-59 161	47 222	20,2 %	-17 527	-47 004
12 Tarkastuslautakunta						
TOIMINTAKULUT	-3 477,58	-21 857	18 379	15,9 %	-6 335	-17 453
TOIMINTAKATE	-3 477,58	-21 857	18 379	15,9 %	-6 335	-17 453
KOKONAISKUSTANNUKSET	-3 477,58	-21 857	18 379	15,9 %	-6 335	-17 453
14 Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	206 926,21	701 840	-494 914	29,5 %	202 747	687 104
TOIMINTAKULUT	-7 451 149,93	-22 175 200	14 724 050	33,6 %	-6 756 930	-21 102 837
TOIMINTAKATE	-7 244 223,72	-21 473 360	14 229 136	33,7 %	-6 554 184	-20 415 733
POISTOT	-3 502,32	-18 510	15 008	18,9 %	-3 502	-10 507
KOKONAISKUSTANNUKSET	-7 247 726,04	-21 491 870	14 244 144	33,7 %	-6 557 686	-20 426 240
30 Koululautakunta						
TOIMINTATUOTOT	185 927,96	455 526	-269 598	40,8 %	149 448	413 405
TOIMINTAKULUT	-3 997 229,70	-12 647 512	8 650 282	31,6 %	-4 159 716	-12 553 038
TOIMINTAKATE	-3 811 301,74	-12 191 986	8 380 684	31,3 %	-4 010 268	-12 139 633
POISTOT	-997,16	0	-997	0,0 %	0	-499
KOKONAISKUSTANNUKSET	-3 812 298,90	-12 191 986	8 379 687	31,3 %	-4 010 268	-12 140 132
34 Vapaa-aikalautakunta						
TOIMINTATUOTOT	75 892,76	475 043	-399 150	16,0 %	80 845	482 796
TOIMINTAKULUT	-622 573,22	-1 801 952	1 179 379	34,5 %	-557 694	-1 736 923
TOIMINTAKATE	-546 680,46	-1 326 909	780 229	41,2 %	-476 849	-1 254 127
POISTOT	-25 470,54	-85 480	60 009	29,8 %	-20 644	-61 614

2 Ta tot ltk poistot mukana uusi

Sievin kunta

2/2

1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU LAUTAKUNNITTAIN

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
KOKONAISKUSTANNUKSET	-572 151,00	-1 412 389	840 238	40,5 %	-497 493	-1 315 741
40 Ympäristölautakunta						
TOIMINTATUOTOT	43 062,73	103 540	-60 477	41,6 %	64 431	189 237
TOIMINTAKULUT	-69 525,23	-217 596	148 071	32,0 %	-61 993	-200 302
TOIMINTAKATE	-26 462,50	-114 056	87 594	23,2 %	2 438	-11 065
KOKONAISKUSTANNUKSET	-26 462,50	-114 056	87 594	23,2 %	2 438	-11 065
43 Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 771 725,37	5 409 220	-3 637 495	32,8 %	1 649 369	5 084 424
TOIMINTAKULUT	-1 586 670,06	-4 772 387	3 185 717	33,2 %	-1 485 680	-4 487 736
TOIMINTAKATE	185 055,31	636 833	-451 778	29,1 %	163 689	596 688
POISTOT	-355 329,53	-1 076 200	720 870	33,0 %	-274 595	-851 534
KOKONAISKUSTANNUKSET	-170 274,22	-439 367	269 093	38,8 %	-110 905	-254 846
1 Sievin kunta						
TOIMINTATUOTOT	2 283 535,03	7 145 169	-4 861 634	32,0 %	2 146 840	6 871 920
TOIMINTAKULUT	-13 742 564,47	-41 695 665	27 953 101	33,0 %	-13 051 075	-40 161 281
TOIMINTAKATE	-11 459 029,44	-34 550 496	23 091 467	33,2 %	-10 904 236	-33 289 361
POISTOT	-385 299,55	-1 180 190	794 890	32,6 %	-298 741	-924 153
KOKONAISKUSTANNUKSET	-11 844 328,99	-35 730 686	23 886 357	33,1 %	-11 202 977	-34 213 514

3 Ta tot tehtava poistot mukana uusi

Sievin kunta

1/5

1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU TEHTÄVÄTASOLLA

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
1 Sievin kunta						
TOIMINTATUOTOT	2 283 535,03	7 145 169	-4 861 634	32,0 %	2 146 840	6 871 920
TOIMINTAKULUT	-13 742 564,47	-41 695 665	27 953 101	33,0 %	-13 051 075	-40 161 281
TOIMINTAKATE	-11 459 029,44	-34 550 496	23 091 467	33,2 %	-10 904 236	-33 289 361
POISTOT	-385 299,55	-1 180 190	794 890	32,6 %	-298 741	-924 153
KOKONAISKUSTANNUKSET	-11 844 328,99	-35 730 686	23 886 357	33,1 %	-11 202 977	-34 213 514
100 Vaalit						
TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	0,0 %	0	14 954
TOIMINTAKULUT	0,00	0	0	0,0 %	-5 200	-15 988
TOIMINTAKATE	0,00	0	0	0,0 %	-5 200	-1 034
KOKONAISKUSTANNUKSET	0,00	0	0	0,0 %	-5 200	-1 034
110 Valtuusto						
TOIMINTAKULUT	-11 938,75	-59 161	47 222	20,2 %	-17 527	-47 004
TOIMINTAKATE	-11 938,75	-59 161	47 222	20,2 %	-17 527	-47 004
KOKONAISKUSTANNUKSET	-11 938,75	-59 161	47 222	20,2 %	-17 527	-47 004
120 Tilintarkastus						
TOIMINTAKULUT	-3 477,58	-21 857	18 379	15,9 %	-6 335	-17 453
TOIMINTAKATE	-3 477,58	-21 857	18 379	15,9 %	-6 335	-17 453
KOKONAISKUSTANNUKSET	-3 477,58	-21 857	18 379	15,9 %	-6 335	-17 453
140 Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	1 114,93	240	875	464,6 %	0	1 103
TOIMINTAKULUT	-242 153,84	-700 333	458 179	34,6 %	-216 583	-673 909
TOIMINTAKATE	-241 038,91	-700 093	459 054	34,4 %	-216 583	-672 806
KOKONAISKUSTANNUKSET	-241 038,91	-700 093	459 054	34,4 %	-216 583	-672 806
150 Keskushallinto						
TOIMINTATUOTOT	114 228,82	406 670	-292 441	28,1 %	111 634	409 948
TOIMINTAKULUT	-204 843,00	-655 797	450 954	31,2 %	-213 243	-684 719
TOIMINTAKATE	-90 614,18	-249 127	158 513	36,4 %	-101 609	-274 771
KOKONAISKUSTANNUKSET	-90 614,18	-249 127	158 513	36,4 %	-101 609	-274 771

3 Ta tot tehtava poistot mukana uusi

Sievin kunta

2/5
1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU TEHTÄVÄTASOLLA

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
160 Elinkeinotoimi						
TOIMINTATUOTOT	1 698,46	5 300	-3 602	32,0 %	1 235	6 188
TOIMINTAKULUT	-69 472,77	-241 950	172 477	28,7 %	-76 316	-225 769
TOIMINTAKATE	-67 774,31	-236 650	168 876	28,6 %	-75 081	-219 581
POISTOT	-3 502,32	-10 510	7 008	33,3 %	-3 502	-10 507
KOKONAISKUSTANNUKSET	-71 276,63	-247 160	175 883	28,8 %	-78 584	-230 088
170 Muu yleishallinto						
TOIMINTATUOTOT	0,00	20 000	-20 000	0,0 %	0	0
TOIMINTAKULUT	-102 752,43	-249 030	146 278	41,3 %	-84 139	-228 204
TOIMINTAKATE	-102 752,43	-229 030	126 278	44,9 %	-84 139	-228 204
POISTOT	0,00	-8 000	8 000	0,0 %	0	0
KOKONAISKUSTANNUKSET	-102 752,43	-237 030	134 278	43,3 %	-84 139	-228 204
175 Tietohallinto						
TOIMINTATUOTOT	89 884,00	269 630	-179 746	33,3 %	89 856	269 843
TOIMINTAKULUT	-100 868,56	-273 047	172 178	36,9 %	-79 711	-266 285
TOIMINTAKATE	-10 984,56	-3 417	-7 568	321,5 %	10 145	3 558
KOKONAISKUSTANNUKSET	-10 984,56	-3 417	-7 568	321,5 %	10 145	3 558
190 Sosiaali- ja terveystoimi						
TOIMINTATUOTOT	0,00	0	0	0,0 %	21	21
TOIMINTAKULUT	-6 731 059,33	-20 055 043	13 323 984	33,6 %	-6 086 937	-19 023 951
TOIMINTAKATE	-6 731 059,33	-20 055 043	13 323 984	33,6 %	-6 086 916	-19 023 930
KOKONAISKUSTANNUKSET	-6 731 059,33	-20 055 043	13 323 984	33,6 %	-6 086 916	-19 023 930
300 Koulutoimen hallinto						
TOIMINTATUOTOT	80,00	240	-160	33,3 %	80	240
TOIMINTAKULUT	-51 593,14	-146 767	95 174	35,2 %	-52 347	-152 307
TOIMINTAKATE	-51 513,14	-146 527	95 014	35,2 %	-52 267	-152 067
KOKONAISKUSTANNUKSET	-51 513,14	-146 527	95 014	35,2 %	-52 267	-152 067
310 Perusopetus						
TOIMINTATUOTOT	111 605,35	257 334	-145 729	43,4 %	74 367	186 201
TOIMINTAKULUT	-2 428 476,83	-7 674 953	5 246 476	31,6 %	-2 518 617	-7 759 497

3 Ta tot tehtava poistot mukana uusi

Sievin kunta

3/5
1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU TEHTÄVÄTASOLLA

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
TOIMINTAKATE	-2 316 871,48	-7 417 619	5 100 748	31,2 %	-2 444 250	-7 573 296
POISTOT	-997,16	0	-997	0,0 %	0	-499
KOKONAISKUSTANNUKSET	-2 317 868,64	-7 417 619	5 099 750	31,2 %	-2 444 250	-7 573 795
311 Esiopetus						
TOIMINTATUOTOT	1 668,77	8 000	-6 331	20,9 %	3 031	6 927
TOIMINTAKULUT	-217 566,40	-756 731	539 165	28,8 %	-239 761	-704 381
TOIMINTAKATE	-215 897,63	-748 731	532 833	28,8 %	-236 730	-697 455
KOKONAISKUSTANNUKSET	-215 897,63	-748 731	532 833	28,8 %	-236 730	-697 455
315 Varhaiskasvatus						
TOIMINTATUOTOT	71 467,20	187 952	-116 485	38,0 %	71 772	215 394
TOIMINTAKULUT	-927 722,42	-2 928 773	2 001 051	31,7 %	-967 455	-2 834 340
TOIMINTAKATE	-856 255,22	-2 740 821	1 884 566	31,2 %	-895 684	-2 618 946
KOKONAISKUSTANNUKSET	-856 255,22	-2 740 821	1 884 566	31,2 %	-895 684	-2 618 946
320 Lukio						
TOIMINTATUOTOT	1 106,64	1 740	-633	63,6 %	198	3 526
TOIMINTAKULUT	-307 111,66	-985 278	678 166	31,2 %	-323 458	-966 389
TOIMINTAKATE	-306 005,02	-983 538	677 533	31,1 %	-323 260	-962 863
KOKONAISKUSTANNUKSET	-306 005,02	-983 538	677 533	31,1 %	-323 260	-962 863
330 Muu koulutus ja opetustoiminta						
TOIMINTATUOTOT	0,00	260	-260	0,0 %	0	1 118
TOIMINTAKULUT	-64 759,25	-155 010	90 251	41,8 %	-58 078	-136 125
TOIMINTAKATE	-64 759,25	-154 750	89 991	41,8 %	-58 078	-135 007
KOKONAISKUSTANNUKSET	-64 759,25	-154 750	89 991	41,8 %	-58 078	-135 007
370 Liikuntapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	57 951,90	152 640	-94 688	38,0 %	44 919	153 431
TOIMINTAKULUT	-213 379,24	-602 585	389 206	35,4 %	-182 505	-560 694
TOIMINTAKATE	-155 427,34	-449 945	294 518	34,5 %	-137 586	-407 263
POISTOT	-25 470,54	-85 480	60 009	29,8 %	-20 644	-61 614
KOKONAISKUSTANNUKSET	-180 897,88	-535 425	354 527	33,8 %	-158 230	-468 877

3 Ta tot tehtava poistot mukana uusi

Sievin kunta

4/5
1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU TEHTÄVÄTASOLLA

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
375 Kulttuuripalvelut						
TOIMINTATUOTOT	0,00	5 400	-5 400	0,0 %	373	8 385
TOIMINTAKULUT	-19 890,22	-81 809	61 919	24,3 %	-18 612	-82 012
TOIMINTAKATE	-19 890,22	-76 409	56 519	26,0 %	-18 239	-73 627
KOKONAISKUSTANNUKSET	-19 890,22	-76 409	56 519	26,0 %	-18 239	-73 627
376 Kirjastopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	9 379,86	18 433	-9 053	50,9 %	19 572	31 177
TOIMINTAKULUT	-118 318,41	-316 530	198 212	37,4 %	-119 798	-315 868
TOIMINTAKATE	-108 938,55	-298 097	189 158	36,5 %	-100 226	-284 691
KOKONAISKUSTANNUKSET	-108 938,55	-298 097	189 158	36,5 %	-100 226	-284 691
380 Nuorisopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 540,43	70 650	-69 110	2,2 %	192	81 542
TOIMINTAKULUT	-59 815,48	-194 723	134 908	30,7 %	-56 239	-179 991
TOIMINTAKATE	-58 275,05	-124 073	65 798	47,0 %	-56 047	-98 449
KOKONAISKUSTANNUKSET	-58 275,05	-124 073	65 798	47,0 %	-56 047	-98 449
385 Työllisyyspalvelut						
TOIMINTATUOTOT	7 020,57	227 920	-220 899	3,1 %	15 790	208 260
TOIMINTAKULUT	-211 169,87	-606 305	395 135	34,8 %	-180 540	-598 358
TOIMINTAKATE	-204 149,30	-378 385	174 236	54,0 %	-164 751	-390 097
KOKONAISKUSTANNUKSET	-204 149,30	-378 385	174 236	54,0 %	-164 751	-390 097
400 Rakennustarkastus						
TOIMINTATUOTOT	31 781,93	47 800	-16 018	66,5 %	47 041	140 142
TOIMINTAKULUT	-37 344,59	-120 540	83 195	31,0 %	-35 818	-112 291
TOIMINTAKATE	-5 562,66	-72 740	67 177	7,6 %	11 223	27 850
KOKONAISKUSTANNUKSET	-5 562,66	-72 740	67 177	7,6 %	11 223	27 850
410 Ympäristönsuojelu						
TOIMINTATUOTOT	11 280,80	55 740	-44 459	20,2 %	17 390	49 096
TOIMINTAKULUT	-32 180,64	-97 056	64 875	33,2 %	-26 175	-88 011
TOIMINTAKATE	-20 899,84	-41 316	20 416	50,6 %	-8 785	-38 915
KOKONAISKUSTANNUKSET	-20 899,84	-41 316	20 416	50,6 %	-8 785	-38 915

3 Ta tot tehtava poistot mukana uusi

Sievin kunta

5/5

1.1.2020 - 30.4.2020

TOTEUTUMAVERTAILU TEHTÄVÄTASOLLA

	2020 Huhtikuu	2020 TA yht	Ali/yli	Tot-%	2019 Huhtikuu	2019 tilinpäätös
471 Yhdyskuntapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	10 914,85	22 480	-11 565	48,6 %	7 568	29 412
TOIMINTAKULUT	-155 399,80	-582 774	427 374	26,7 %	-162 450	-582 174
TOIMINTAKATE	-144 484,95	-560 294	415 809	25,8 %	-154 882	-552 763
POISTOT	-82 754,25	-226 760	144 006	36,5 %	-61 255	-194 283
KOKONAISKUSTANNUKSET	-227 239,20	-787 054	559 815	28,9 %	-216 137	-747 046
472 Kiinteistöpalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 060 815,02	3 190 280	-2 129 465	33,3 %	913 665	2 867 672
TOIMINTAKULUT	-796 546,51	-2 053 462	1 256 915	38,8 %	-663 139	-1 940 527
TOIMINTAKATE	264 268,51	1 136 818	-872 549	23,2 %	250 526	927 145
POISTOT	-272 575,28	-849 440	576 865	32,1 %	-213 339	-657 251
KOKONAISKUSTANNUKSET	-8 306,77	287 378	-295 685	-2,9 %	37 187	269 894
475 Ruokapalvelu						
TOIMINTATUOTOT	452 580,45	1 409 170	-956 590	32,1 %	479 776	1 446 561
TOIMINTAKULUT	-420 626,19	-1 381 977	961 351	30,4 %	-446 405	-1 281 036
TOIMINTAKATE	31 954,26	27 193	4 761	117,5 %	33 372	165 525
KOKONAISKUSTANNUKSET	31 954,26	27 193	4 761	117,5 %	33 372	165 525
480 Puhtaanapitopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	247 415,05	787 290	-539 875	31,4 %	248 360	740 780
TOIMINTAKULUT	-214 097,56	-754 174	540 076	28,4 %	-213 686	-683 999
TOIMINTAKATE	33 317,49	33 116	201	100,6 %	34 674	56 781
KOKONAISKUSTANNUKSET	33 317,49	33 116	201	100,6 %	34 674	56 781

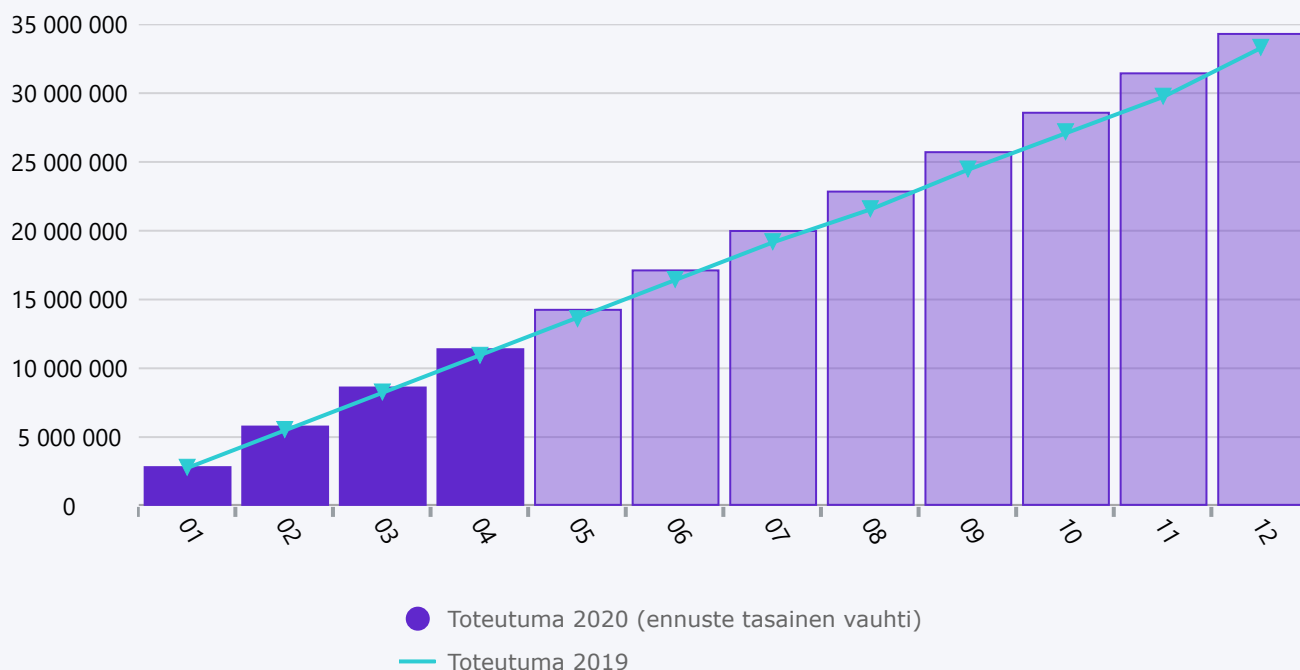
4 Tuloslaskelma - lyhyt

Sievin kunta

1/1

1.1.2020 - 30.4.2020

Toimintakate

Huhtikuu 2020

	Huhtikuu 2020 vuoden alusta	2020 talousarvio	Ylitys/alitus	Toteuma-%	Huhtikuu 2019 vuoden alusta	2019 tilinpäätös
Myyntituotot	1 015 068	3 043 442	-2 028 374	33 %	1 048 707	3 260 625
Maksutuotot	133 855	438 620	-304 765	31 %	180 846	531 998
Tuet ja avustukset	88 149	430 253	-342 104	20 %	52 295	315 155
Vuokratuotot	1 019 687	3 101 674	-2 081 987	33 %	832 944	2 650 865
Muut toimintatuotot	26 775	131 180	-104 405	20 %	32 048	113 277
TOIMINTATUOTOT	2 283 535	7 145 169	-4 861 634	32 %	2 146 840	6 871 920
Henkilöstökulut	-3 524 697	-11 462 028	7 937 331	31 %	-3 598 719	-11 162 151
Palvelujen ostot	-8 343 537	-24 793 024	16 449 487	34 %	-7 721 620	-23 887 295
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-678 340	-1 942 310	1 263 970	35 %	-745 288	-2 080 747
Avustukset	-297 595	-864 500	566 905	34 %	-288 583	-821 625
Muut toimintakulut	-898 396	-2 609 416	1 711 021	34 %	-696 866	-2 209 463
TOIMINTAKULUT	-13 742 564	-41 671 278	27 928 714	33 %	-13 051 075	-40 161 281
TOIMINTAKATE	-11 459 029	-34 526 109	23 067 080	33 %	-10 904 236	-33 289 361
Verotulot	5 411 159	16 023 000	-10 611 841	34 %	5 426 724	15 432 004
Valtionosuudet	6 529 144	19 445 000	-12 915 856	34 %	5 917 440	17 922 137
Rahoitustuotot ja -kulut	-47 780	-51 570	3 790	93 %	-36 038	1 616
VUOSIKATE	433 494	890 321	-456 827	49 %	403 889	66 395
Poistot ja arvonalentumiset	-385 300	-1 180 190	794 890	33 %	-298 741	-924 153
TILIKAUDEN TULOS	48 194	-289 869	338 063	-17 %	105 148	-857 758
Varausten ja rahastojen muutos	0	90 000	-90 000	0 %	0	10 330
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	48 194	-199 869	248 063	-24 %	105 148	-847 428

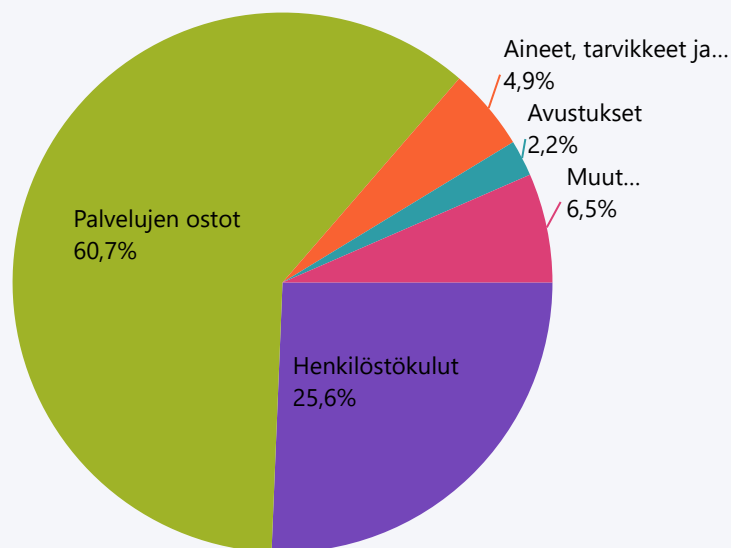
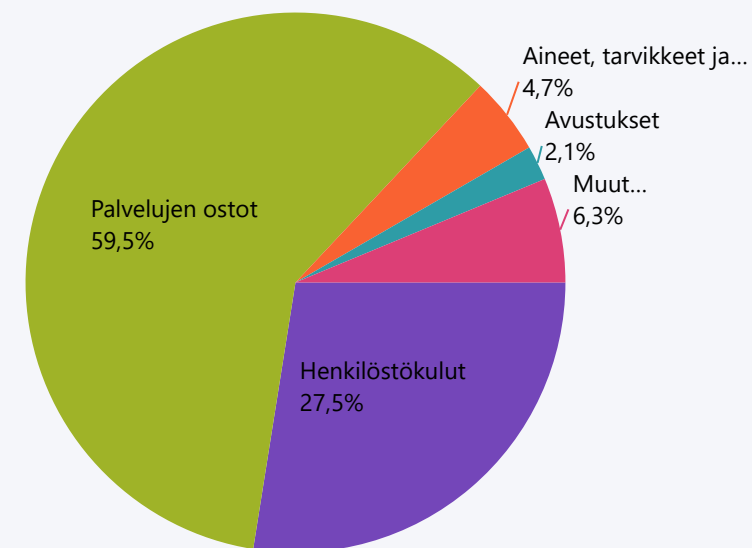

5 Ympyra - kulujakauma

Sievin kunta

1/1

1.1.2020 - 30.4.2020

Huhtikuu 2020
vuoden alusta2020
talousarvio

	Huhtikuu 2020 vuoden alusta		2020 talousarvio		Ylitys/alitus	Toteuma-%	Huhtikuu 2019 vuoden alusta		2019 tilinpäätös	
Henkilöstökulut	-3 524 697	25,6 %	-11 462 028	27,5 %	7 937 331	31 %	-3 598 719	27,6 %	-11 162 151	27,8 %
Palvelujen ostot	-8 343 537	60,7 %	-24 793 024	59,5 %	16 449 487	34 %	-7 721 620	59,2 %	-23 887 295	59,5 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-678 340	4,9 %	-1 942 310	4,7 %	1 263 970	35 %	-745 288	5,7 %	-2 080 747	5,2 %
Avustukset	-297 595	2,2 %	-864 500	2,1 %	566 905	34 %	-288 583	2,2 %	-821 625	2,0 %
Muut toimintakulut	-898 396	6,5 %	-2 609 416	6,3 %	1 711 021	34 %	-696 866	5,3 %	-2 209 463	5,5 %
TOIMINTAKULUT	-13 742 564	100,0 %	-41 671 278	100,0 %	27 928 714	33 %	-13 051 075	100,0 %	-40 161 281	100,0 %

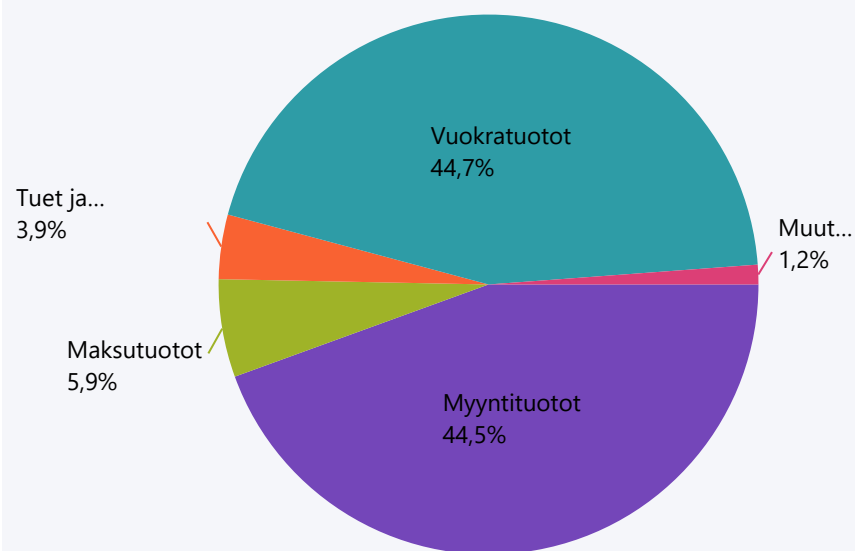
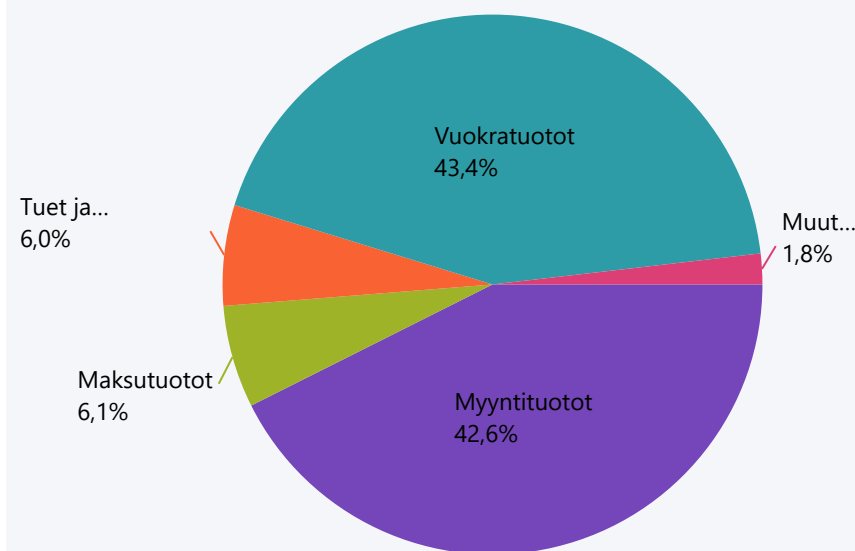

6 Ympyra - tulojakauma

Sievin kunta

1/1

1.1.2020 - 30.4.2020

Huhtikuu 2020
vuoden alusta2020
talousarvio

	Huhtikuu 2020 vuoden alusta			2020 talousarvio		Ylitys/alitus	Toteuma-%	Huhtikuu 2019 vuoden alusta			2019 tilinpäätös
Myyntituotot	1 015 068	44,5 %	3 043 442	42,6 %	-2 028 374		33 %	1 048 707	48,8 %	3 260 625	47,4 %
Maksutuotot	133 855	5,9 %	438 620	6,1 %	-304 765		31 %	180 846	8,4 %	531 998	7,7 %
Tuet ja avustukset	88 149	3,9 %	430 253	6,0 %	-342 104		20 %	52 295	2,4 %	315 155	4,6 %
Vuokratuotot	1 019 687	44,7 %	3 101 674	43,4 %	-2 081 987		33 %	832 944	38,8 %	2 650 865	38,6 %
Muut toimintatuotot	26 775	1,2 %	131 180	1,8 %	-104 405		20 %	32 048	1,5 %	113 277	1,6 %
TOIMINTATUOTOT	2 283 535	100,0 %	7 145 169	100,0 %	-4 861 634		32 %	2 146 840	100,0 %	6 871 920	100,0 %

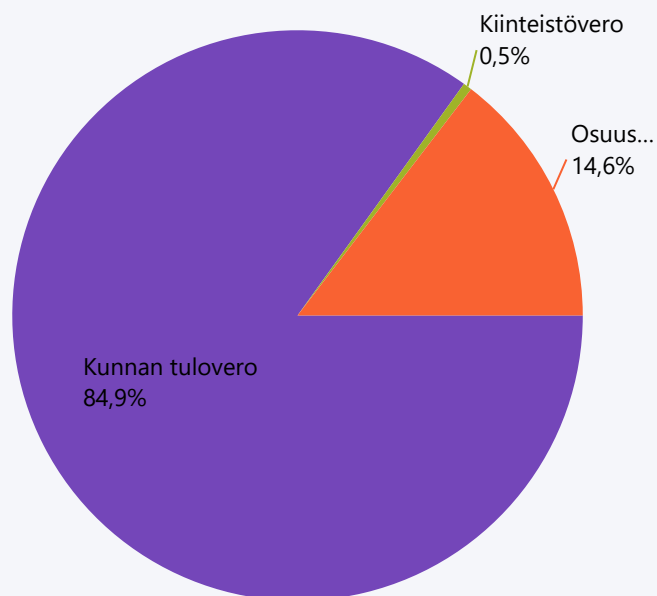
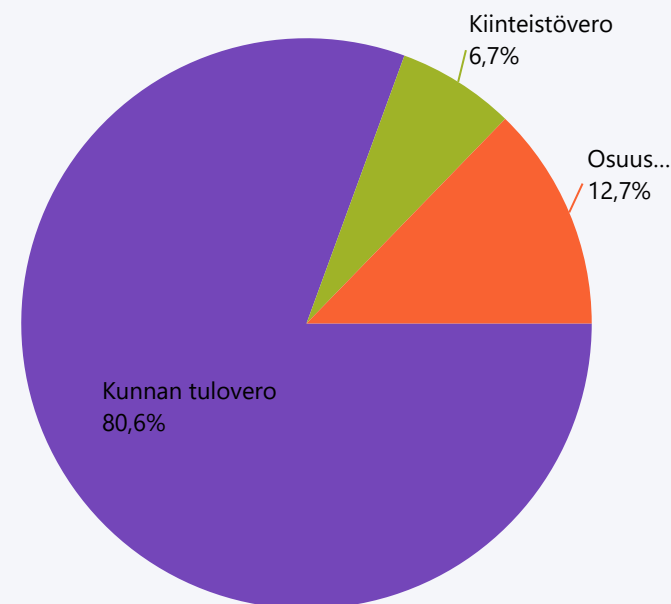

7 Ympyra - verotulot

Sievin kunta

1/1

1.1.2020 - 30.4.2020

Huhtikuu 2020
vuoden alusta2020
talousarvio

	Huhtikuu 2020 vuoden alusta			2020 talousarvio		Ylitys/alitus	Toteuma-%	Huhtikuu 2019 vuoden alusta			2019 tilinpäätös
Kunnan tulovero	4 595 068	84,9 %	12 911 000	80,6 %	-8 315 932		36 %	4 592 268	84,6 %	12 439 052	80,6 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	789 338	14,6 %	2 040 000	12,7 %	-1 250 662		39 %	818 936	15,1 %	1 944 984	12,6 %
Kiinteistövero	26 753	0,5 %	1 072 000	6,7 %	-1 045 247		2 %	15 520	0,3 %	1 047 968	6,8 %
Verotulot	5 411 159	100,0 %	16 023 000	100,0 %	-10 611 841		34 %	5 426 724	100,0 %	15 432 004	100,0 %

8 Investointien toteumavertailu

Sievin kunta

1/1
1.1.2020 - 30.4.2020
4.6.2020

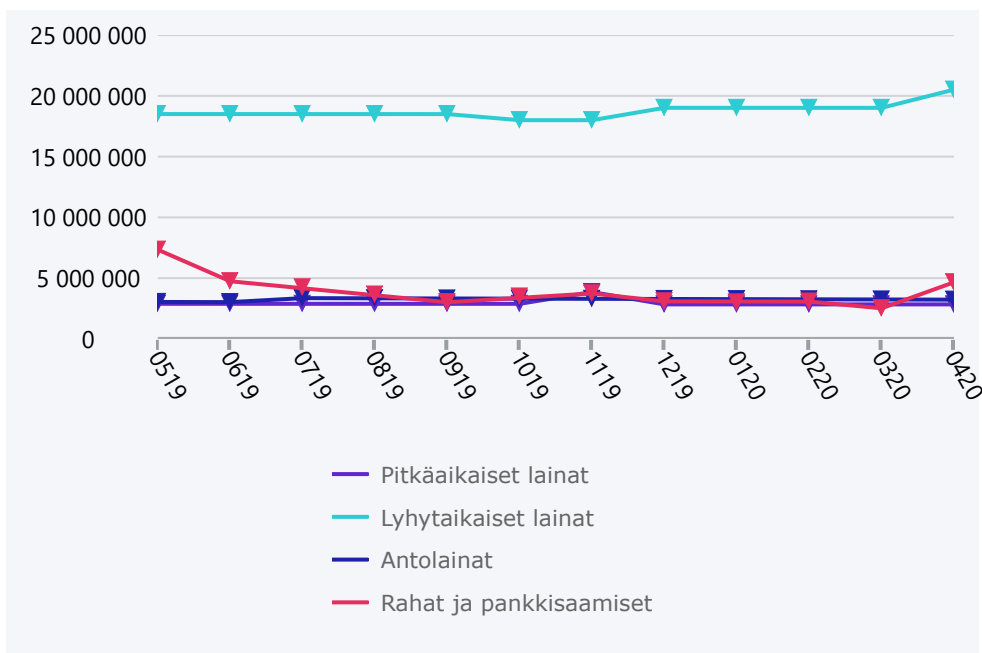
	TA 2020	MRM 2020	TA YHT	KUM TOT. 04-2020	Ali/yli	Tot-%
8110 Maan hankinta						
Tulot yhteensä	0	0	0	15 275,00	15 275	0,0 %
Menot yhteensä	-185 000	0	-185 000	-8 000,00	177 000	4,3 %
Netto yhteensä	-185 000	0	-185 000	7 275,00	192 275	-3,9 %
8150 Alakoulujen kalusto						
Menot yhteensä	-15 000	0	-15 000	-7 703,08	7 297	51,4 %
Netto yhteensä	-15 000	0	-15 000	-7 703,08	7 297	51,4 %
8231 Vapaa-aikatoimen kalusto						
Menot yhteensä	-15 000	0	-15 000	-11 340,00	3 660	75,6 %
Netto yhteensä	-15 000	0	-15 000	-11 340,00	3 660	75,6 %
8400 Sivistystoimen rakennukset						
Menot yhteensä	-90 000	0	-90 000	0,00	90 000	0,0 %
Netto yhteensä	-90 000	0	-90 000	0,00	90 000	0,0 %
8500 Kaavateiden rakentaminen						
Menot yhteensä	-760 000	0	-760 000	-5 667,59	754 332	0,7 %
Netto yhteensä	-760 000	0	-760 000	-5 667,59	754 332	0,7 %
8600 Kaavateiden päällystäminen						
Menot yhteensä	-65 900	0	-65 900	0,00	65 900	0,0 %
Netto yhteensä	-65 900	0	-65 900	0,00	65 900	0,0 %
8800 Puistot ja muut alueet						
Menot yhteensä	-31 000	0	-31 000	0,00	31 000	0,0 %
Netto yhteensä	-31 000	0	-31 000	0,00	31 000	0,0 %
8854 Valokuituhanke rahoitusosuus						
Menot yhteensä	-224 800	0	-224 800	0,00	224 800	0,0 %
Netto yhteensä	-224 800	0	-224 800	0,00	224 800	0,0 %
I Investoinnit						
Tulot yhteensä	0	0	0	15 275,00	15 275	0,0 %
Menot yhteensä	-1 386 700	0	-1 386 700	-32 710,67	1 353 989	2,4 %
Netto yhteensä	-1 386 700	0	-1 386 700	-17 435,67	1 369 264	1,3 %

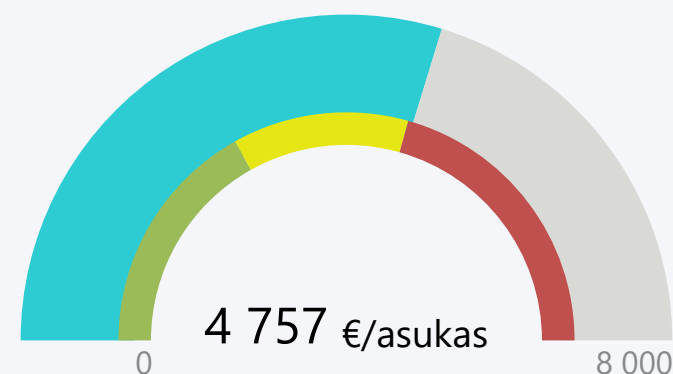
9 Merkittävimmät rahoituserät

Sievin kunta

1/1

1.1.2020 - 30.4.2020
4.6.2020

Velkamäärä per asukas

	Huhtikuu 2020 vuoden alusta	Alkusaldo 2020	Muutos	Muutos-% vuoden alusta	Tilinpäätös 2019	Tilinpäätös 2018	Tilinpäätös 2017
Velat							
Pitkääikaikaiset lainat	2 838 378	2 838 378	0	0 %	2 838 378	2 886 198	2 438 606
Lyhytaikaikaiset lainat	20 513 082	19 015 520	1 497 562	8 %	19 015 520	18 003 956	15 003 036
Lainat yhteensä	23 351 460	21 853 898	1 497 562	7 %	21 853 898	20 890 154	17 441 642
Saatavat							
Antolainat	3 020 614	3 075 430	-54 816	-2 %	3 075 430	3 243 878	3 312 038
Osakkeet ja osuudet	5 321 468	5 321 468	0	0 %	5 321 468	5 291 289	5 291 289
Rahat ja pankkisaamiset, rahoitusarvopaperit	6 658 529	5 087 747	1 570 781	31 %	5 087 747	5 721 926	5 794 751
Saatavat yhteensä	15 000 611	13 484 645	1 515 965	11 %	13 484 645	14 257 093	14 398 078

10 Rahoituslaskelma TA

Sievin kunta

1/1
1.1.2020 - 30.4.2020

Huhtikuu 2020

	Huhtikuu 2020 vuoden alusta	2020 talousarvio	Ylitys/alitus	Toteuma-%
Toiminta				
Vuosikate	433 493,61	890 321	-456 827	49 %
Satunnaiset erät	0,00	0	0	0 %
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	0	0	0 %
Toiminnan rahavirta	433 493,61	890 321	-456 827	49 %
Investoinnit				
Investointimenot	-32 710,67	-1 386 700	1 353 989	2 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	0	0	0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuotot	15 275,00	0	15 275	0 %
Investointien rahavirta	-17 435,67	-1 386 700	1 369 264	1 %
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	416 057,94	-496 379	912 437	-84 %
Rahoitus				
Antolainasaamisten lisäys	0,00	0	0	0 %
Antolainasaamisten vähennys	54 816,00	432 600	-377 784	13 %
Antolainauksen muutokset	54 816,00	432 600	-377 784	13 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	6 000 000	-6 000 000	0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-502 438,00	-1 015 520	513 082	49 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000,00	5 000 000	-3 000 000	40 %
Lainakannan muutokset	1 497 562,00	9 984 480	-8 486 918	15 %
Oman pääoman muutokset	0,00	0	0	0 %
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	17 600,00	0	17 600	0 %
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0	0	0 %
Saamisten muutos	235 032,33	0	235 032	0 %
Korottomien velkojen muutos	-650 286,98	0	-650 287	0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	-397 654,65	0	-397 655	0 %
Rahoituksen rahavirta	1 154 723,35	10 417 080	-9 262 357	11 %
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 570 781,29	9 920 701	-8 349 920	16 %
Rahavarat kauden lopussa	6 658 528,53	0	6 658 529	0 %
Rahavarat kauden alussa	5 087 747,24	0	5 087 747	0 %
Rahavarojen muutos	1 570 781,29	0	1 570 781	0 %

LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS 2021-2023

Vapaa-aikalautakunta 28.5.2020 § 20

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelun, seurannan, arvioinnin ja raportoinnin työväline. Se auttaa tiivistämään eri alojen asiantuntijoiden näkemykset ja yhteiset tavoitteet. Laadintaprosessi tukee hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamista. Hyvinvointikertomus ohjaa kunnan hyvinvointipolitiikkaa. Hyvinvointikertomuksessa tunnistettujen tavoitteiden ja niistä johdettujen toimenpiteiden tulisi ohjata kunnan hyvinvointityötä. Hyvinvointikertomus tuottaa myös seurantatietoa ohjelmien ja tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksista eli hyvinvointipolitiikan onnistumisesta.

Kuntalain (410/2015) mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Tähän tehtävään liittyen terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 § velvoittaa kunnan seuraamaan asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Tämän seurannan työkaluksi on osoitettu hyvinvointikertomus ja siihen liittyvä raportointi. Niin ikään laki edellyttää asettamaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja määrittelemään niitä tukevat toimenpiteet.

Hyvinvointityöryhmä on kokouksessaan 3.9.2019 hahmotellut hyvinvointityölle vuosikelloa. Tässä yhteydessä työryhmä ehdotti, että hyvinvointikertomus 2017-2020 päivitetäisiin vuosille 2021-2023. Tämän jälkeen laaja hyvinvointikertomus laadittaisiin taas aina neljäksi vuodeksi kerrallaan. Näin laadinta-aikataulu saataisiin muuttumaan siten, että uusi hyvinvointikertomus valmistuisi aina valtuustokauden puolivälissä.

Hyvinvointikertomus on laadittu ikäkausijaottelun pohjalle; lapset ja lapsiperheet, nuoret ja nuoret aikuiset, työikäiset sekä ikäihmiset. Kunkin ikäkauden tavoiteasetteluun ja toimenpiteiden laatimiseen on osallistunut monialainen työryhmä. Hyvinvointityöryhmä on konnut hyvinvointikertomuksen ja kirjoittanut sen kertomusosion.

Oheismateriaalina Hyvinvointikertomus 2021-2023.

Vapaa-aikasihteerin päätösehdotus: Lautakunta päättää hyväksyä laajan hyvinvointikertomuksen 2021-2023 ja esittää sitä edelleen kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus 15.06.2020 § 86

Oheismateriaalina Hyvinvointikertomus 2021-2023.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus esittää, että valtuusto päättää hyväksyä laajan hyvinvointikertomuksen 2021-2023.

Päätös: Hyväksyttiin.

Asiantuntijana kuultiin vapaa-aikasihtööri Outi Santavuorta klo 14.46-15.22.

Lisätietoja: vapaa-aikasihtööri Outi Santavuori, p. 044 4883 310, etunimi.sukunimi@sievi.fi

LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS 2021-2023

Vapaa-aikalautakunta 28.5.2020 § 20
Kunnanhallitus 15.6.2020 § 86
Kunnanvaltuusto xx.xx.2020 §

Sisällysluettelo

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat.....	2
OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI.....	3
1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi.....	3
1.1 TALOUS JA ELINVOIMA.....	3
1.2 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET	7
1.3 NUORET JA NUORET AIKUISET.....	13
1.4 TYÖIKÄISET.....	15
1.5 IKÄIHMISET	18
1.6 KAIKKI IKÄRYHMÄT.....	20
2 Hyvinvointikertomus 2017 - 2020 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi.....	23
2.1. Hyvinvoinnin edistämistyö Sievissä	24
2.2. Lapsiperheet kaipaavat vertaistukea.....	24
2.3. Kun nuorelle kerrottiin, että et ole yksin	25
2.4. Kyläneuvosto puhalttaa yhteen hiileen.....	25
2.5. Ikäihmiset rynnistivät kuntosalille	25
3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset.....	27
OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU	28
4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset.....	28
5 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat	30
6 Hyvinvointisuunnitelma	30
OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY.....	40
7 Suunnitelman laatijat.....	40
8 Suunnitelman hyväksyminen.....	40

Kertomuksen vastuutaho ja laatijat:

Terveystieteiden lain 12§ mukaan kuntien on seurattava kuntalaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus. Sievin kunnan hallintosäännön (Kv 31.5.2017 § 36) mukaan vapaa-aikalautakunta vastaa hyvinvointikertomuksen laatimisesta.

Sievin kunnan hyvinvointityöryhmä on kokouksessaan 3.9.2019 ehdottanut, että hyvinvointikertomus 2017-2020 päivitetään vuosille 2021-2023, jotta hyvinvointikertomusten laatimisaikataulu saadaan siirtymään valtuustokauden puoliväliin. Jatkossa hyvinvointikertomus laaditaan taas neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Hyvinvointikertomus on laadittu monialaisessa yhteistyössä. Hyvinvointikertomuksen ikäkausijaottelun mukaisista suunnitelmista ja tavoitteiden asettelusta ovat osaltaan vastanneet Lape-työryhmä, nuorten palvelu- ja ohjausverkosto (Noppa) sekä nuorisovaltuusto, kyläneuvosto ja vanhus- ja vammaisneuvosto. Hyvinvointityöryhmä antoi evästyksensä työryhmille maaliskuussa ja käsitteli hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa toukokuussa.

OSA I PÄÄTTYVÄN VALTUUSTOKAUDEN ARVIOINTI

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

1.1 TALOUS JA ELINVOIMA

Talous

%

Suunta

Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Tulot

%

Suunta

Vertailu

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

?

Vuosikate, euroa / asukas

1.09

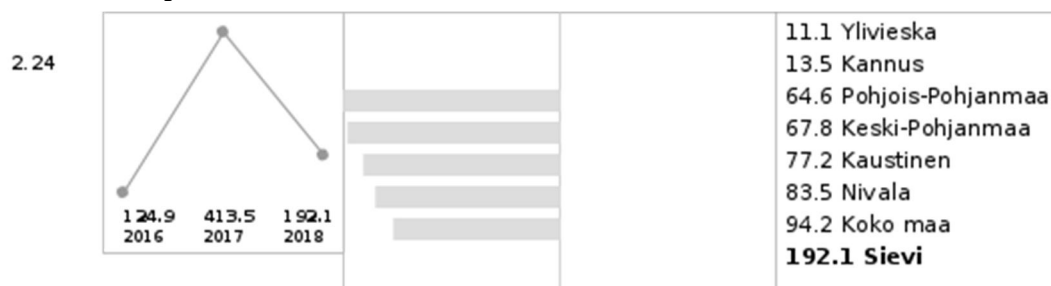
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

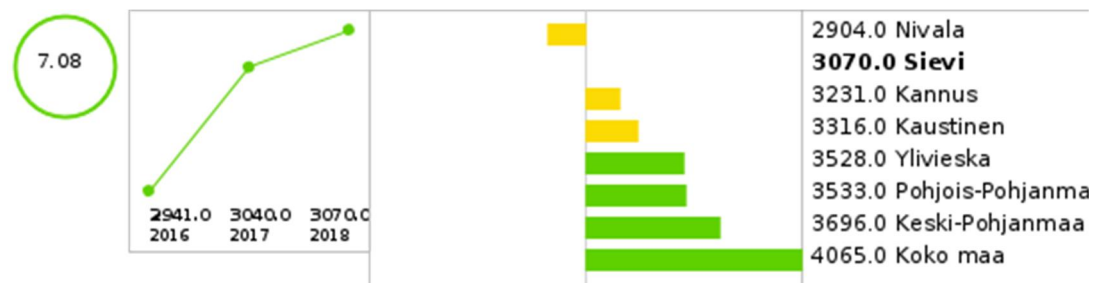
Vuositake, % poistoista

Lainakanta, euroa / asukas

Verotulot, euroa / asukas

Väestö

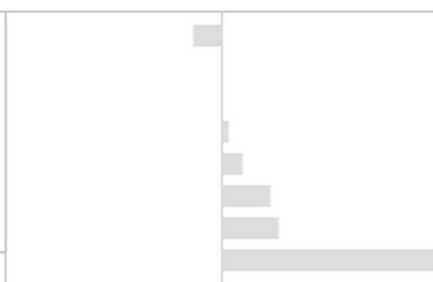
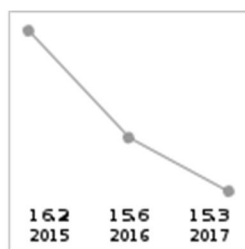
%

Suunta

Vertailu

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

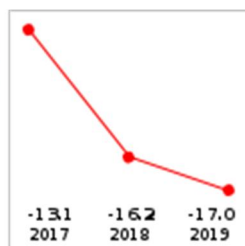
1.32

8.6 Nivala
15.3 Sievi
 15.3 Ylivieska
 16.8 Kannus
 20.4 Kaustinen
 27.0 Pohjois-Pohjanmaa
 28.9 Keski-Pohjanmaa
 67.7 Koko maa

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

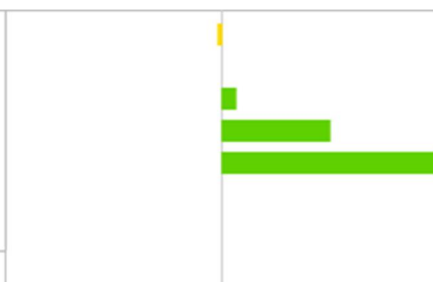
-7.59

-17.0 Sievi
 -10.4 Nivala
 -8.8 Kannus
 -6.6 Keski-Pohjanmaa
 -3.7 Kaustinen
 -2.1 Pohjois-Pohjanmaa
 -0.5 Ylivieska
 0.0 Koko maa

Väestöennuste 2030

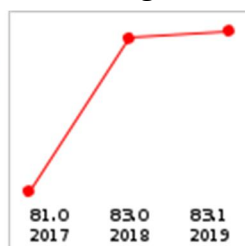
?

4082.0 Kaustinen
4230.0 Sievi
 5014.0 Kannus
 9782.0 Nivala
 15302.0 Ylivieska
 66002.0 Keski-Pohjanmaa
 410025.0 Pohjois-Pohjanmaa
 5566685.0 Koko maa

Huoltosuhde, demografinen

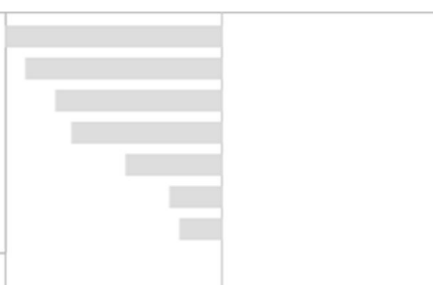
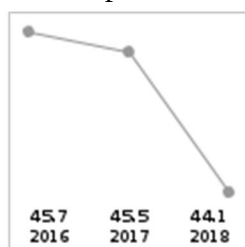
6.4

61.4 Koko maa
 63.6 Pohjois-Pohjanmaa
 69.7 Ylivieska
 72.6 Kaustinen
 72.7 Kannus
 72.9 Keski-Pohjanmaa
 82.2 Nivala
83.1 Sievi

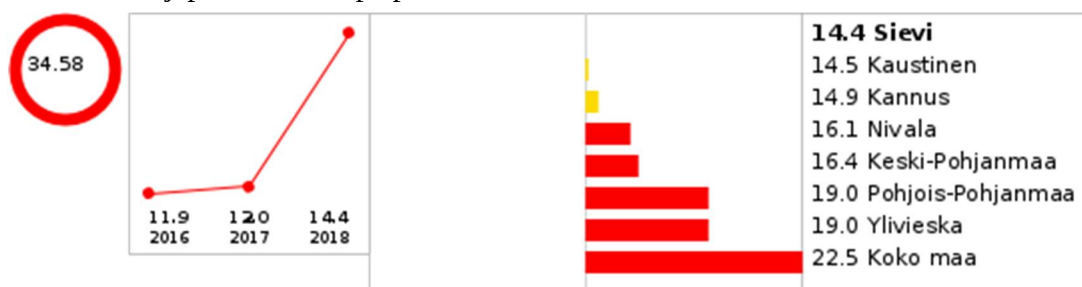
Lapsiperheet, % perheistä

-7.93

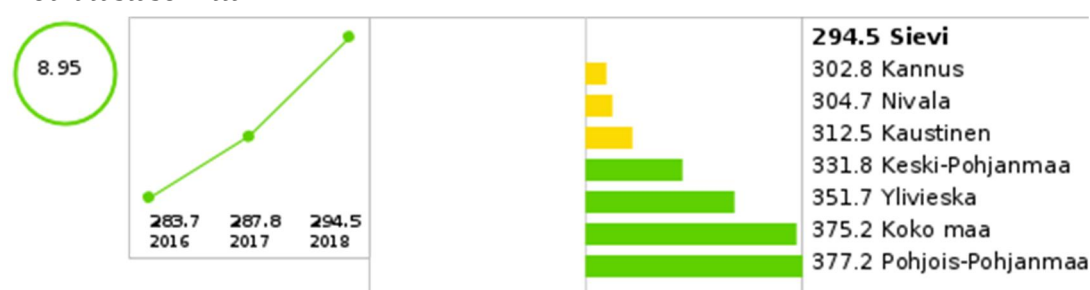

37.7 Kannus
 38.3 Koko maa
 39.2 Keski-Pohjanmaa
 39.7 Kaustinen
 41.3 Pohjois-Pohjanmaa
 42.6 Ylivieska
 42.9 Nivala
44.1 Sievi

Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä

Koulutustasomittain

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Väestö 31.12.

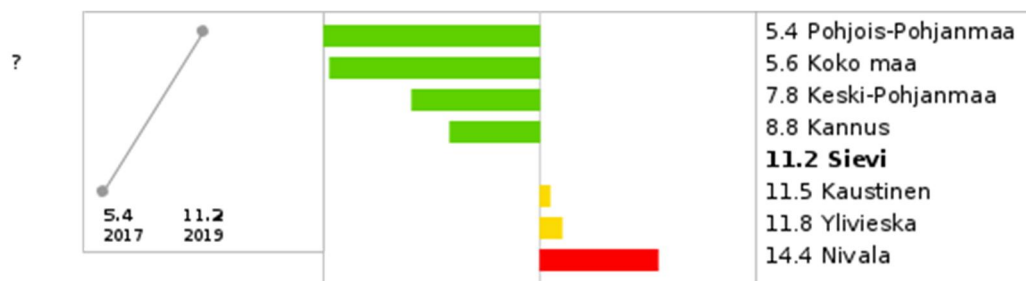
TALOUS JA ELINVOIMA – Yhteenveto

Kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt asukasluvun sekä verotulokertymän pienennyttyä. Kunnan asukasluku on pienentynyt vuodesta 2018 vuoteen 2019 71 henkilöllä. Kunnasta on muutettu pois enemmän kuin mitä kuntaan on muutettu. Nettomuutto oli vuonna 2019 negatiivinen 85 henkilön verran. Verotulokertymä on matalampi myös siksi, että keskimääräinen koulutustaso ja siten myös tulotaso on matalampi.

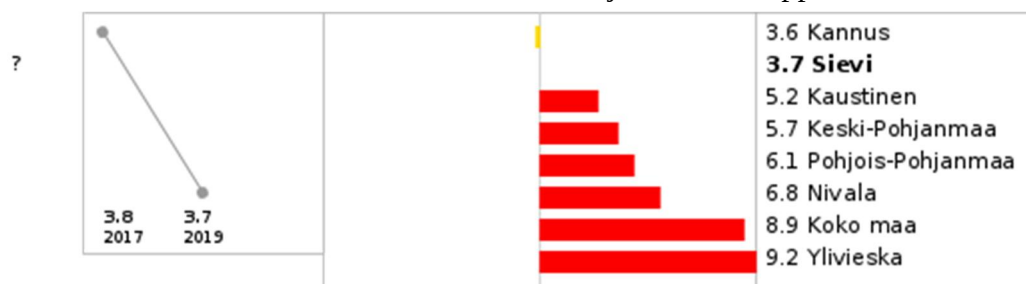
1.2 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elämänlaatu ja osallisuus

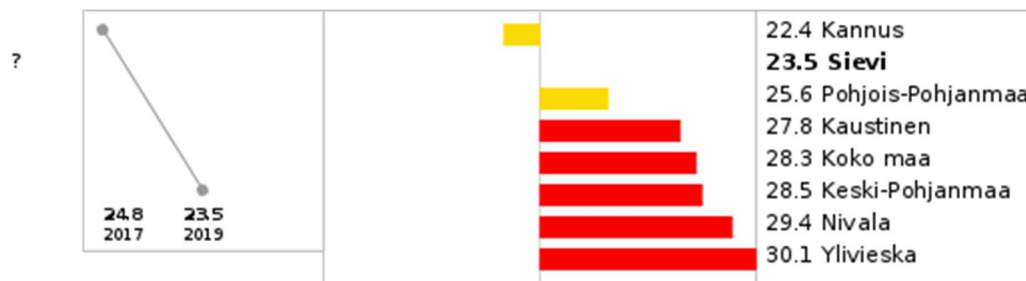
% Suunta Vertailu
Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

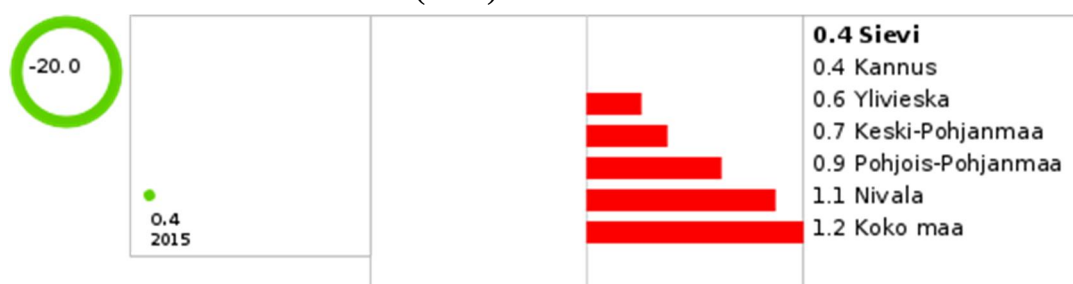
Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu
Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu
Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat viimeisimmän sijoitustiedon mukaan, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

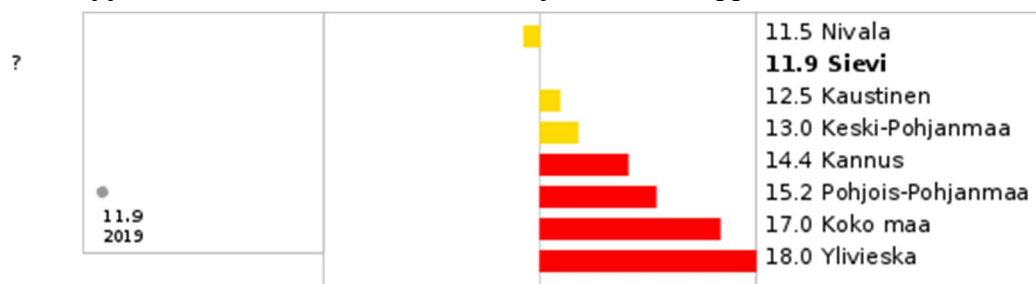
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

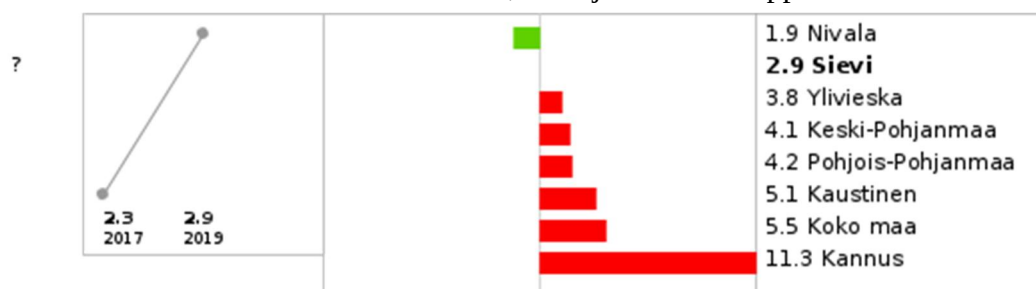
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Päivähoito

%

Suunta

Vertailu

Lasten päivähoidossa olleet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä

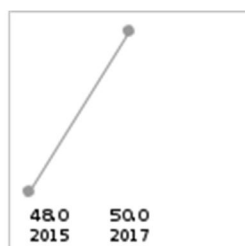
Koulu

%

Suunta**Vertailu**

Terveystiedon perustietäminen (TEA) perusopetuksessa, pistemäärä

?

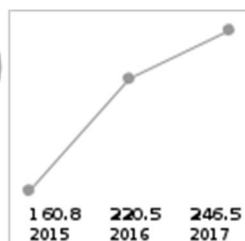
Sosiaali- ja terveydenhuolto

%

Suunta**Vertailu**

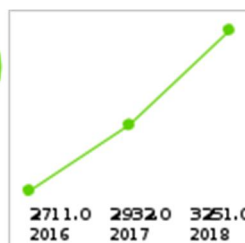
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiaista

15.29

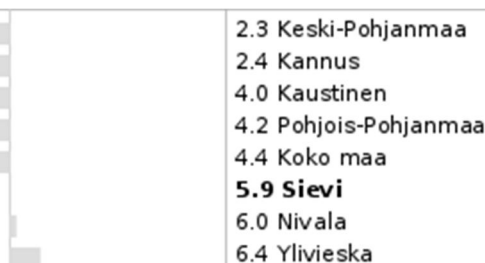
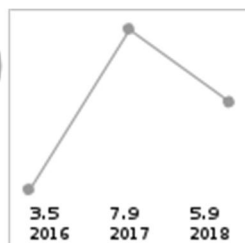
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiaista

64.19

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

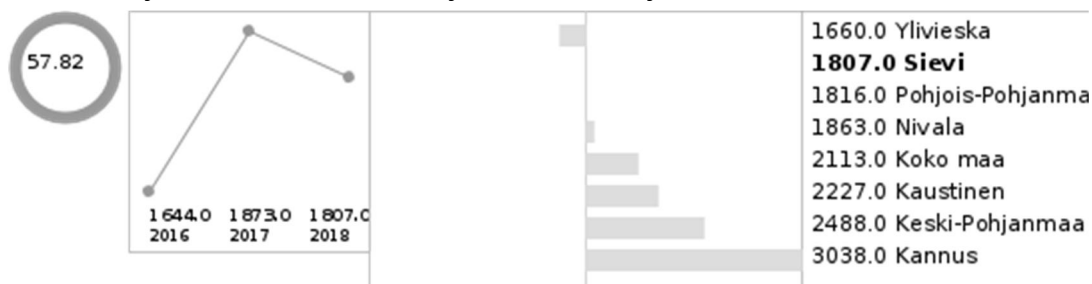
-24.36

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

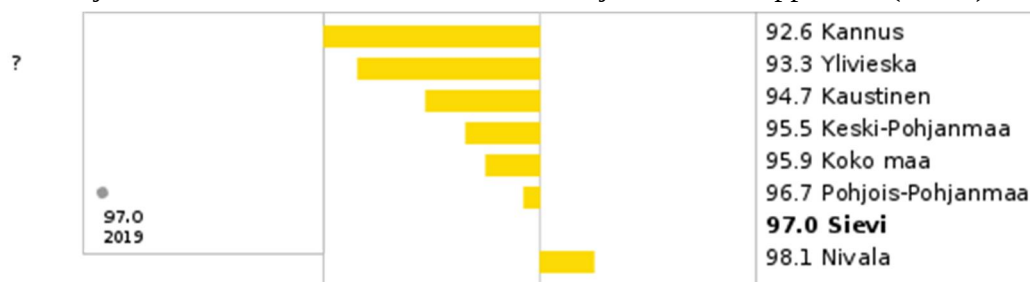
Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiasta

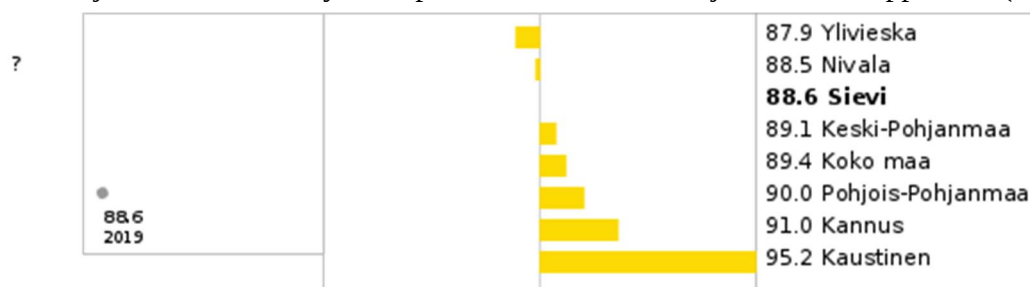
Vapaa-aika

% Suunta Vertailu

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

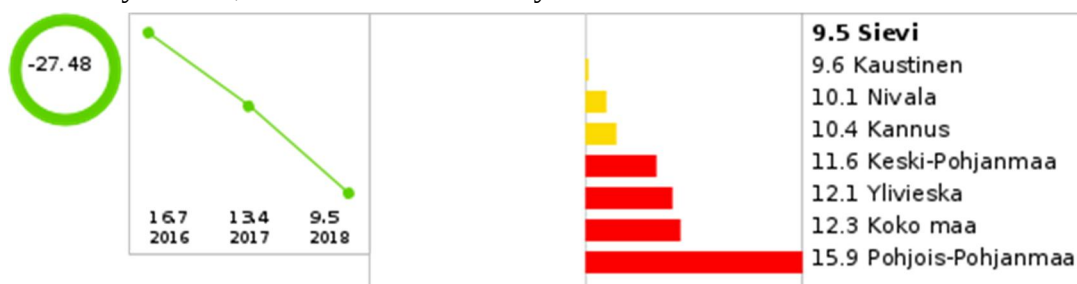

Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

Muut palvelut

% **Suunta** **Vertailu**
 Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiaasta

LAPSET JA LAPSIPERHEET – Yhteenveto

Sieviessä toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuus on kasvanut ja osuus on suurempi, kuin missään muussa verrokkikunnassa. Ahtaasti asuvien lapsiperheiden määrä on laskenut vuodesta 2017, mutta osuus on verrokkikunnista suurin. Päivähoidossa olevien lasten määrä on kasvanut vuodesta 2017.

Koulukiusatuksi tulleiden lasten ja nuorten määrä on kasvanut vuodesta 2017.

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit ovat kasvaneet. Lastenneuvolapalveluita on hyvin tarjolla ja niitä käytetään hyvin.

1.3 NUORET JA NUORET AIKUISET

Elämänlaatu ja osallisuus

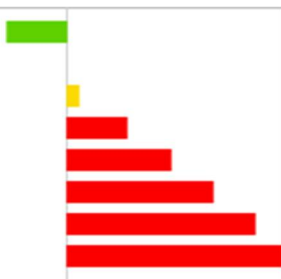
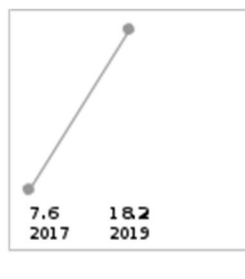
%

Suunta

Vertailu

Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

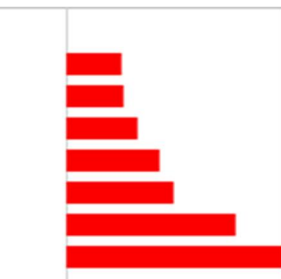
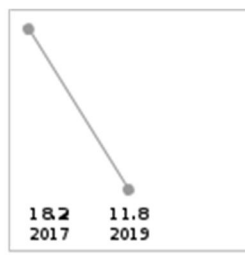
?

14.9 Nivala
18.2 Sievi
 18.9 Kannus
 21.6 Kaustinen
 24.1 Keski-Pohjanmaa
 26.4 Ylivieska
 28.8 Pohjois-Pohjanmaa
 30.3 Koko maa

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

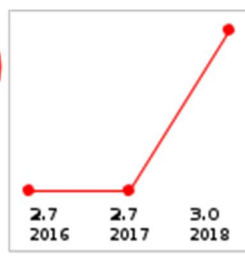
?

11.8 Sievi
 15.0 Ylivieska
 15.1 Pohjois-Pohjanmaa
 15.9 Koko maa
 17.2 Keski-Pohjanmaa
 18.0 Nivala
 21.6 Kannus
 24.3 Kaustinen

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

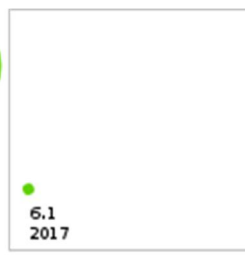
30.43

1.1 Kaustinen
 1.1 Koko maa
 1.3 Keski-Pohjanmaa
 1.4 Pohjois-Pohjanmaa
 1.7 Kannus
 1.8 Nivala
 2.2 Ylivieska
3.0 Sievi

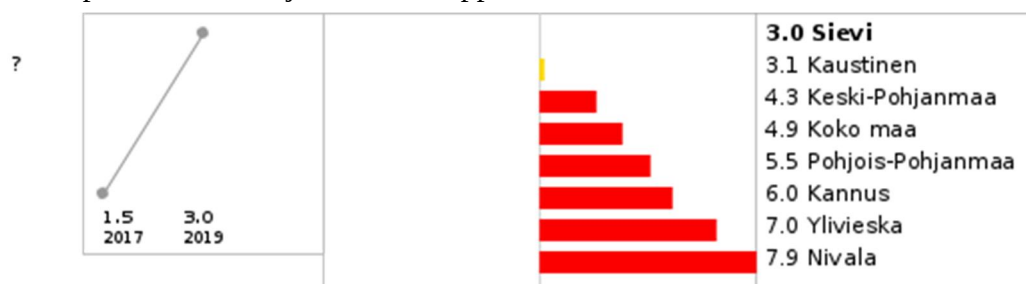
Tupakoi päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

-45.05

1.6 Ylivieska
 2.8 Koko maa
 2.8 Pohjois-Pohjanmaa
 4.7 Keski-Pohjanmaa
6.1 Sievi
 13.7 Kaustinen
 15.7 Nivala

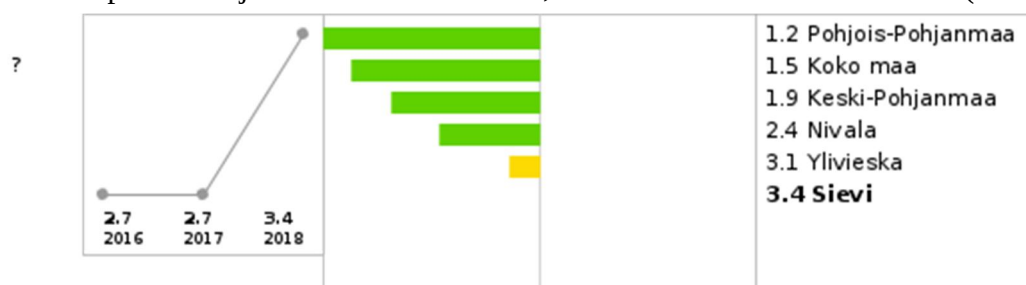
Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Keskusteluvaiveuksia vanhempien kanssa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

NUORET JA NUORET AIKUISET – Yhteenveto

Kuluneen hyvinvointikertomuskauden aikana yläkouluikäisten nuorten tupakointi on lisääntynyt ja vähän liikkuvien nuorten osuus on kasvanut. Myös yläkouluikäisten nuorten nuuskan käyttö on yleistynyt huomattavasti. Kuitenkin niiden nuorten määrä, jotka kokevat terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, on pienentynyt. Ilahduttavaa on, että aiempaa useammalla nuorella on läheinen ystävä.

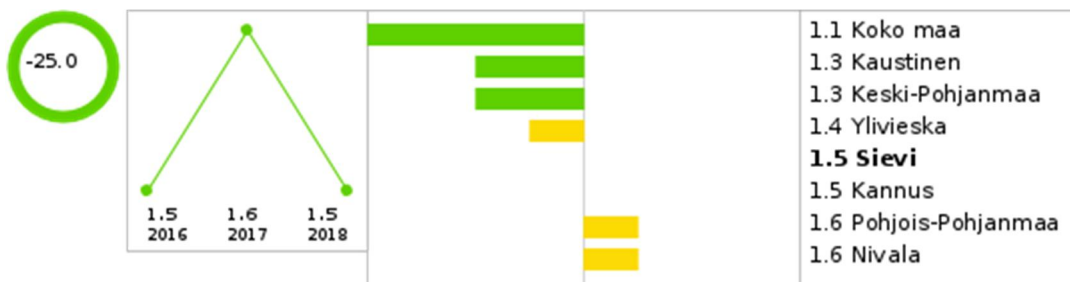
Ylipainoisten nuorten osuus lukioikäisistä on laskenut vuodesta 2017. 7,6 % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ilmoitti vuonna 2017, että eivät syö koululounasta. Valitettavasti vuonna 2019 osuus oli kasvanut 18,2 %.

1.4 TYÖIKÄISET

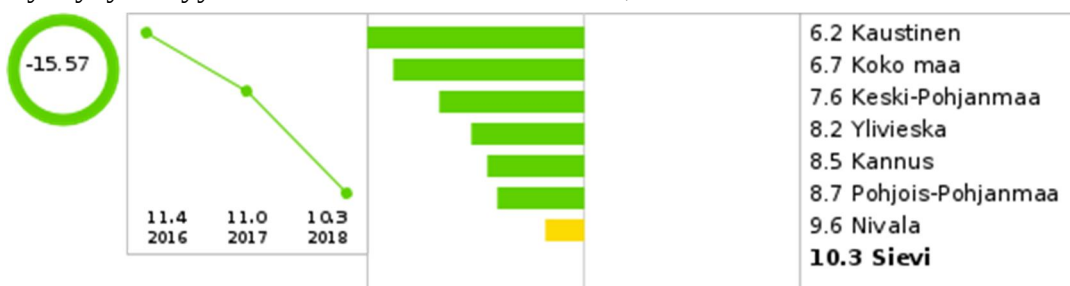
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä

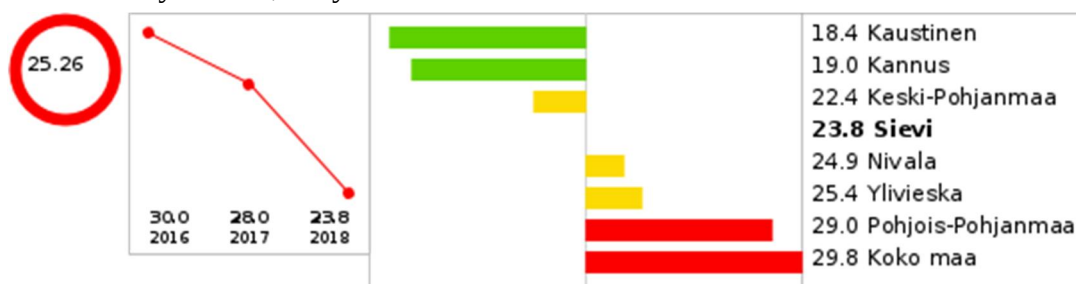
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

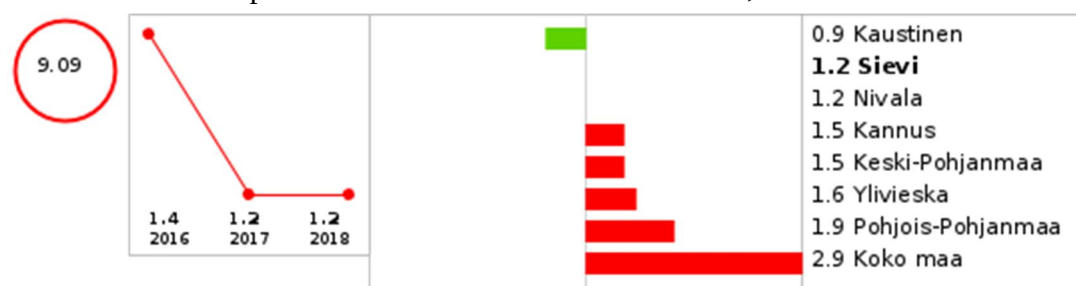
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Muut palvelut

% Suunta Vertailu

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

TYÖIKÄISET – Yhteenveto

Työikäisten osuus kunnan asukasluvusta on pienentynyt viime vuosina ja ennusteiden mukaan suunta on jatkumassa samanlaisena. Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden työikäisten määrä on laskenut vuodesta 2016 ollen vuonna 10,3 %. Osuus on kuitenkin kaikista suurin verrokkikuntiin verrattaessa. Sen sijaan mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden työikäisten määrä on noussut huomattavasti. Päihteiden vuoksi vuodeosastolla hoidossa olleiden määrä on kasvanut merkittävästi vuodesta 2017 vuoteen 2018 verrattuna.

Pitkäaikaistyöttömien määrä laski koko hyvinvointikertomuskauden ajan.

1.5 IKÄIHMISET

Elämänlaatu ja osallisuus

%

Suunta

Vertailu

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

Opiskelu, työ ja toimeentulo

%

Suunta

Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

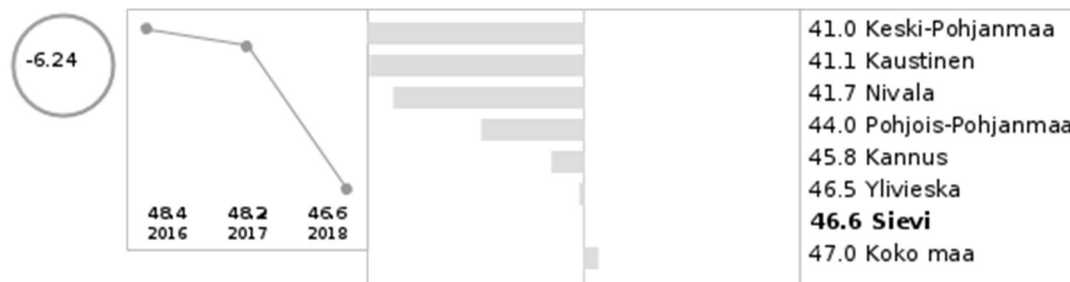
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

%

Suunta

Vertailu

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavanikäistä

IKÄIHMISET – Yhteenveto

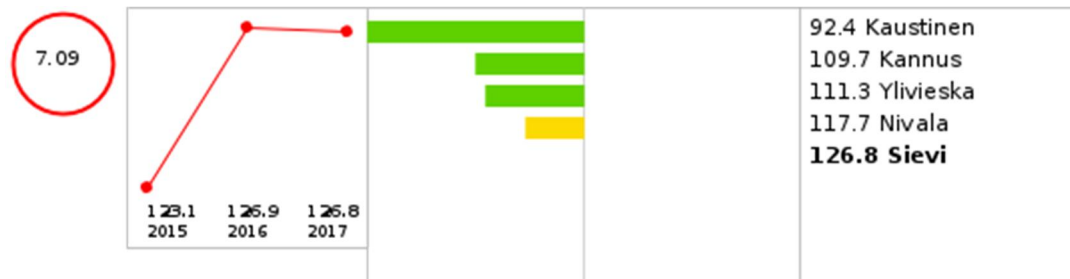
Säännöllisen kotihoidon piirissä olleiden ikäihmisten määrä on pienentynyt, mutta se on edelleen suurin verrokkikuntiin verrattaessa. Perusterveydenhuollon avohuollon lääkärikäynnit ikäihmisten osalta ovat vähentyneet. Vertailussa sieviläisillä ikäihmisillä on lääkärikäyntejä vähiten.

1.6 KAIKKI IKÄRYHMÄT

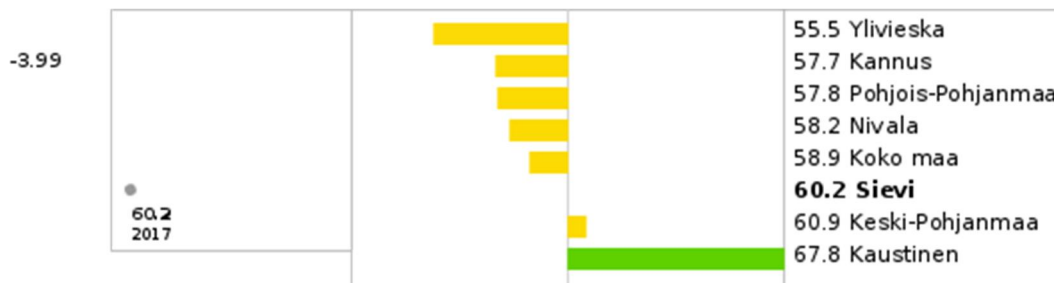
Elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Kunnan palvelut

% Suunta Vertailu

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 18 - 20-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

KAIKKI IKÄRYHMÄT – Yhteenveto

Kunnan äänestysaktiivisuus on edelleen korkea. Vertailukunnista vain Kaustisella on korkeampi. Kuntalaisten osallistumisoikeutta on edistetty esimerkiksi panostamalla kunnan nettisivujen sisältöön, ottamalla käyttöön kuntalaisaloite.fi-palvelu ja perustamalla kyläneuvosto. Esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan verkossa, samoin nettisivujen käyttöä tiedottamiseen on tehostettu. Kukin hallintokunta vastaa itsenäisesti oman alueensa tiedon ajantasaisuudesta.

Kunnanhallituksen kokouksesta pidetään tiedotustilaisuus lehdistölle ja valtuuston kokouskutsu julkaistaan Sieviläisessä. Kuntaan on laadittu viestintäohje sisäiseen ja ulkoiseen viestintään sekä someviestintään.

Kunta tarjoaa palveluitaan sekä yhteistyökumppaneidensa palveluita sekä keskustassa että kylillä. Kyläkoulut, kirjastoauto, äänetysalueet, lähiliikuntapaikat ja yhdistystoiminta ovat esimerkkejä kylien aktiivisesta elämästä. Kunnan kiinteistöjä tarjotaan toimitiloiksi yksityisiin tilaisuuksiin kohtuullisella vuokralla. Kaikilla kylillä on katuvalot sekä kouluilla kaukalot, ja kunta maksaa yksityistieavustusta tiekunnille. Kertomuskaudella on otettu käyttöön nopea ja varmatoiminen valokuituverkko. Valokuituverkko tulee käyttöön koko kunnan alueella.

Maankäytön suunnittelussa on otettu huomioon liikenneturvallisuus ja on pyritty järjestämään kevyenliikenteen liikenneverkostoja turvaamaan turvallista liikkumista ja lisäksi myös aktivoimaan ihmisiä liikkumiseen.

Haikolankylällä liikunta- ja ulkoilualueet sijoittuvat välittömästi koulukukeskuksen ja asuntoalueiden läheisyyteen. Samoin ikäihmisten asumista sijoittuu ulkoilu- ja liikuntareittien läheisyyteen. Jussinmäen ulkoilualueella on hyvä luontopolkuverkosto. Monipuolisia luontopolkuja löytyy myös muilta kyliltä. Kunta on ottanut kummisopimuksen myötä hoitoonsa osan Metsähallituksen tulentekopaikoista ja luontopoluista. Vuonna 2019 valmistui monipuolinen lähiliikuntapuisto Puuhaparkki. Kylien lähiliikuntapaikkoja on pidetty kunnossa yhdessä kyläyhdistysten kanssa.

Vuokra-asumisen kehittämisuunnittelussa on huomioitu tulevia ikäihmisten tarpeita. Kansalaisopiston tarjoaa hyvän valikoiman kursseja, ja ryhmiä kokoontuu myös kylillä. Kunta tukee merkittävästi eri yhdistyksiä, esim. Sievin Sisua, 4H -yhdistystä, Käsityökeskuksen toimintaa, sotaveteraaneja ja Sievin Perhepalvelukeskuksen ennalta ehkäisevää matalan kynnyksen toimintaa perheiden hyvinvoinnin tukemiseksi.

Perinteiset Muttimarkkinat kokoavat yhteen sekä nykyiset, entiset että tulevat kuntalaiset, matkailijat ja vieraat naapurikunnista. Muttimarkkinoiden kävijämäärä on kasvanut viime vuosina ja niistä on tullut alueellisesti merkittävä kesätapahtuma.

2 Hyvinvointikertomus 2017 - 2020 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

Kuluneella kaudella on kehitetty Pohjois-Pohjalaista hyvinvointiyhteistyötä. Pohjois-Pohjanmaalla kunnat saavat tukea hyvinvoinnin edistämistyöhön kumppanuusmallin mukaisesti Pohjois-Pohjanmaan liitolta, Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä sekä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta. Tässä verkostossa hyvinvoinnin edistämisen lähtökohtana on ajatus arjen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Toimijoiden välisessä yhteistyössä on syntynyt pohjoispohjalainen hyvinvointikäsitys sekä yhteistoiminnan periaatteet. Kaikki osapuolet ovat sitoutuneet yhteiseen hyvinvointityöhön allekirjoittamalla Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointisopimuksen 2019 – 2025. Ylivieskassa 31.10.2019 järjestetyssä Hyvinvointifoorumissa Sievin kunnan puolesta Hyvinvointisopimuksen allekirjoitti kunnanjohtaja Mauno Ranto. Hyvinvointisopimukseen kirjattujen yhteistoiminnan periaatteisiin kuuluu muun muassa se, että hyvinvoinnin edistäminen on kaikkien toimialojen ja toimijoiden asia, hyvinvoinnin edistämistyö perustuu ihmislähtöisyyteen ja että kuntalaisten osallisuus, toimijuus ja vaikuttaminen ovat hyvinvointijohtamisen lähtökohta. Periaatteena on myös, että palvelut ja tarvittava tuki toteutetaan arjen kasvu- ja kehitysympäristöissä ja että perheiden kokonaisvaltainen tilanne ja hyvinvointi huomioidaan. Kokonaisuudessaan Hyvinvointisopimus 2019 - 2025 löytyy esimerkiksi

Pohjois-Pohjanmaan liiton sivuilta

https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/aluesuunnittelu/hyvinvoinnin_edistaminen

Hyvinvointikäsitys Pohjois-Pohjanmaalla

(Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019-2025)

Minä, **pohjoispohjalainen ihminen**,
voin hyvin silloin, kun koen eläväni
hyvää arkea ja mielekästä elämää.

Hyvinvointiini vaikuttavat
jokapäiväiset arjen tarpeeni,
askareeni, yhteisöni ja ympäristöt,
joissa elän ja toimin. Oma toimintani
ja arjen valintani vaikuttavat omaan,
läheisten ja tulevien sukupolvien
hyvinvointiin.

**Toivon tulevani
kuulluksi, nähdyksi, hyväksytyksi
ja ymmärretyksi ihmisenä
enkä yksittäisten tarpeideni kautta.**

Lähde: POPmaakunta ja Pohjois-Pohjanmaan liitto 2019
soveltaneet lähteistä Marika Kunnari 2017

muutos
NYT, POHJOIS-POHJANMAA

2.1. Hyvinvoinnin edistämistyö Sievissä

Sievin kunnassa on aktiivisesti kehitetty hyvinvoinnin edistämistyötä. Kuntastrategian 2018 - 2020 ensimmäisenä painopistealueena oli hyvinvoivien ihmisten ja turvallisen maaseudun Sievi. Kunnan hyvinvointityön organisaatiota (Hyte-hyrrä) on kehitetty mm. perustamalla Hyte-työryhmä ja kyläneuvosto. Edelleen kuitenkin tulee tehdä töitä sen eteen, että hyvinvointityö ymmärretään kunnassa kaikkien alojen ja toimijoiden asiaksi. Myös ikäkausityöryhmien jäsenten sitoutumista työryhmätyöskentelyyn tulisi saada lisättyä. On olemassa hyte-työryhmän laatima suunnitelma siitä, miten hyvinvointikertomusprosessi otetaan osaksi kuntasuunnittelua, mutta suunnitelman toteuttamisen tasoon on kiinnitettävä jatkossa huomiota. Yhteistyö järjestöjen kanssa on tiivistynyt edellisen kauden aikana. Vuoropuhelu järjestöjen ja kunnan välillä on lisääntynyt erityisesti säännöllisesti järjestettyjen toimijatapaamisten asioista. Lisääntynyt tiedonvaihto on synnyttänyt myös uudenlaista yhteistyötä. On kuitenkin edelleen kehitettävä toimintatapoja, jotta useammat yhdistykset saataisiin mukaan hyvinvointiyhteistyöhön ja niiden toteuttama toiminta saataisiin näkyväksi hyvinvointiraporteissa ja - kertomuksissa.

Sievin kunta on ollut aktiivisesti mukana maakunnallisessa hyvinvointiyhteistyössä. Edustajat ovat osallistuneet tapaamisiin, työpajoihin ja koulutuksiin säännöllisesti. Kunta on nimennyt tarvittavia yhdyshenkilöitä esim. järjestöyhdyshenkilö ja elintapaneuvonnan yhdyshenkilö hyvinvointityön edistämiseksi.

2.2. Lapsiperheet kaipaavat vertaistukea

Hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 lapset ja lapsiperheet ikäkausiryhmän tavoitteina olivat 1. lasten ja nuorten mielenterveyden tukeminen positiivisen pedagogiikan kautta, 2. eroperheiden tuki, 3. vanhemmuuden tukeminen, 4. perheen yhdessäoloa tukevaa moipuolista harrastustoimintaa ja 5. jokaisella kouluikäisellä lapsella on yksi kodin ulkopuolinen harrastus. Lape-työryhmä on aktiivisesti toteuttanut toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Osa tavoitteista oli vaikeasti mitattavissa ja tähän on tavoiteasettelussa syytä kiinnittää huomiota jatkossa. Tavoite positiivisen pedagogiikan tutuksi tekemisestä toteutui hyvin. Positiivinen pedagogiikka on ollut käytössä varhaiskasvatuksessa jo vuosia, mutta nyt sen käyttö on lisääntynyt myös perusopetuksessa ja yhdistystoiminnassa. Vuosittaisesta positiivisen pedagogiikan teemaviikon viettämisestä on tullut perinne. Kallion uudet nettisivut julkaistiin keväällä 2020 ja sinne on koottu tietoa eroperheille suunnatusta palvelutarjonnasta. On ollut tiedossa, että eroperheet kaipaivat vertaistukiryhmiä, mutta lyhyen Lape-hankkeen aikana toteutetun lyhyen kokeilun lisäksi ei ole ollut resursseja, joilla tukea olisi voitu tarjota. MLL ry:n olisi mahdollista tarjota tietynlaista tukea, mutta Sievin kunnalla ei ole voimassaolevaa kuntasopimusta, joka olisi mahdollistanut toiminnan aloittamisen. Vanhemmuutta on tuettu kuluneella kaudella monin tavoin. Sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö sekä Perhepalvelukeskus ry:n palvelut ovat olleet sieviläisten lapsiperheiden saatavilla. Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteistä useampi liittyi perheen sisäisiin toimintatapoihin ja näihin on pyritty antamaan tukea Sieviläisessä julkaistun Perhenurkka- palstan kautta. Harrastustoimintaan liittyneisiin tavoitteisiin vastattiin monipuolisen tapahtumatarjonnan kautta. Lisäksi toteutettiin harrastekysely, jolla saatiin tietoa sieviläisten kouluikäisten lasten ja nuorten harrastamisesta. Kyselyn tuloksista selvisi, että 30 % sieviläisistä 7-20 vuotiaista nuorista ei ole kodin ulkopuolista harrastusta. Yleisimpiä harrastamisen estäviä tekijöitä ovat: kulkeminen ulkopaikkakunnalle, kulkeminen toisten kyydissä rasittaa, aika menee kavereiden kanssa leikkimiseen, vanhempien kiireet, kaksi kotia, vanhemmat eivät innosta aktiiviseen harrastamiseen tai ryhmät aina täynnä tai täyttyvät nopeasti.

2.3. Kun nuorelle kerrottiin, että et ole yksin

Nuorten ja nuorten aikuisten ikäkausiryhmän tavoitteet Hyvinvointisuunnitelma 2017-2020 olivat 1. nuorten itsetunnon vahvistaminen ja syrjivän kiusaamisen vähentäminen positiivisen pedagogiikan avulla, 2. matalankynnyksen mielenhyvinvointia tukevat palvelut, 3. nuoriin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän vähentäminen, 4. jokaisella nuorella on yksi säännöllinen harrastus kodin ulkopuolella. Koko kauden ajan teema "Sinussa on sitä jotain" oli nuorille suunnatussa toiminnassa mukana. Noppa-työryhmä toteutti Et ole yksin- esitteen, jonka avulla tiedotettiin nuorille, nuorten perheille sekä yhteistyökumppaneille sieviläisille nuorille suunnatuista mielen hyvinvointia tukevista palveluista. Tätä esitteen valmistumista voidaan pitää yhtenä erityisenä onnistumisena kuluneella kaudella. Sen sijaan nuoriin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän vähentämisen tavoitteen toimenpiteet eivät juuri toteutuneet. Lapset puheeksi- toimintamalli ei ole juurtunut perusopetukseen eikä seksuaalikasvatusta toteutunut enempää kuin mitä sitä on jo perusopetuksessa aiemmin tarjottu. Seksuaalikasvatuksen ympärille ei myöskään syntynyt mitään uusia menetelmiä tai toimintatapoja.

2.4. Kyläneuvosto puhalttaa yhteen hiileen

Työikäisten ikäkausiryhmän tavoitteina olivat 1. aktiivinen ja työkykyinen työikäinen, 2. kaikkien Sievin kylien elävänä pitäminen, 3. jaksava vanhempi arjessa. Tavoitteet Hyvinvointisuunnitelmaan 2017-2020 työikästen osuuteen laadittiin toimijatapaamisissa. Kauden aikana kunnahallitus (KH 02.09.2019 § 116) perusti kyläneuvoston, jonka yhtenä tehtävänä on laatia jatkossa hyvinvointikertomuksiin, -suunnitelmiin ja -raportteihin työikäisten osuudet. Tähän mennessä vain yksi kylä ei ole nimennyt edustajaansa neuvostoon.

Tärkeimpänä tavoitteena kyläneuvostolla on tiivistää tiedottamista ja yhteistyötä sekä kylien välillä että kylien ja kunnan välillä. Kyläneuvosto on ehtinyt kokoontua muutaman kerran ja toiminta on käynnistynyt mukavasti. Aktiivinen ja työkykyinen työikäinen tavoitteen toimenpiteistä työllisyyden edistämisen eteen tehtiin paljon töitä ja monissa asioissa kauden ajan onnistuttiin. Liikuntapalveluiden osalta tarjontaa pystyttiin lisäämään ja kuntalaiset ottivat erilaiset liikuntaryhmät erittäin hyvin vastaan. Tavoitteen jaksava vanhempi arjessa toimenpiteiksi oli suunniteltu erilaisia matalankynnyksen palveluita. Eri toimijat ovat tarjonneet ja kokeilleet erilaisia ryhmiä ja osallistuminen on ollut vaihtelevaa. Perinteisesti juuri kyläyhdistykset ovat tarjonneet monipuolisesti matalankynnyksen ryhmiä ja tapahtumia. On ollut mukavaa, että kyläyhdistykset ovat lähteneet kehittämään toimintaansa tavoittaakseen erilaisia kohderyhmiä.

2.5. Ikäihmiset rynnistivät kuntosalille

Vanhus- ja vammaisneuvosto on laatinut ikäihmisten osuuden tavoitteet Hyvinvointisuunnitelmaan 2017 - 2020. Tavoitteita olivat: 1. jokaisella vähintään yksi ystävä, 2. kotona asuminen mahdollisimman pitkään, 3. liikunta on luonteva osa arkea. Kauden ajan teema "omassa kodissa pärjääminen" oli ikäihmisille suunnatussa toiminnassa mukana. Vanhus- ja vammaisneuvoston kokoontui säännöllisesti koko kauden. Neuvosto on järjestänyt ikäihmisille suunnattuja tapahtumia esim. ikäihmisten päivän ja vanhustenviikon juhlan. Eri järjestöt ovat aktiivisesti järjestäneet toimintaa ikäihmisille.

Aikaisempien vuosien tapaan ikäihmisten kuntosaliryhmät ovat torstaisin ja ryhmiä on kolme. Osallistuminen ohjattuun kuntosaliryhmään viikoittain on lisännyt kotona asuvien ikäihmisten omaehtoista liikuntaa sekä luonut yhteisöllisyyttä. Säännöllisten viikkotoiminnan lisäksi vapaa-aikatoiminnan ohjaaja (liikunta) on ohjannut penkkilenkkejä ja puistojumpaa uudessa elokuussa

valmistuneessa liikuntapuisto Puuhaparkissa. Lisäksi on järjestetty porukkalenkkejä eri kylillä, jotka tukevat ikäihmisten kotona asumista, kun liikuntamuoto tuodaan lähelle kotia eikä tarvitse lähteä Haikolankylälle. Lisäksi vapaa-aikatoimi käynnisti Kyläilyä ja kotijumppaa -kampanjan, jonka tarkoituksena on ollut innostaa kotona asuvia ikäihmisiä omaehtoiseen jumppaamiseen ja pysyä tätä kautta pidempää toimintakuntoisena arjessa. Käynnistetty kampanja kannustaa kyläilyyn ikäihmisten luona, jotta tiedossa olevaa ikäihmisten yksinäisyyttä saataisiin vähennettyä ja spontaania kyläilyä lisättyä.

Yleisten palvelujen soveltuvuudesta ikäihmisille on pyritty huolehtimaan ja tukemaan tarjoamalla torstaisin asiointikyttä. Kyyti on mahdollistanut ikäihmisten osallistumista, mahdollistanut omen asioiden hoitamista ja ystävien tapaamista. Ikäihmisille on saatavissa kotona asumista tukevia palveluita esim. Työkolmio on vuosittain tehnyt Kallion kotihoidon kanssa yhteistyösopimuksen ja tuottanut kotipalvelun asiakkaille kauppakassipalvelua. Lisäksi Työkolmion kautta on tilattavissa kohtuuhintaan mm. polttopuiden tekoa, pihatöitä, lumenluotia, muuttoapua ja pieniä korjaustöitä. Sievin 4H-yhdistyksen nuorten työpalvelun kautta myös ikäihmiset ovat voineet ostaa kotisiivousta sekä apua puutarhatöihin. Paikallinen kyläkauppa K-Market Mutti aloitti verkkopalvelun, jossa kauppatilauksen voi jättää verkossa. Tällaiset palvelut tukevat ja mahdollistavat ikäihmisten asumisen kotona pidempään.

Monet ikäihmiset ovat lähteneet mukaan erilaiseen toimintaa, mutta edelleen kotoa löytyy myös niitä ikäihmisiä, jotka jäävät ulkopuolelle. Ikäihmisten yksinäisyys on haaste, jonka vähentämiseksi on edelleen tehtävä töitä. Ikäihmisiltä puuttuu kokoontumispaikka Haikolankylältä, johon olisi helppo tulla tapamaan ystäviä ja rupattelemaan kahvikupposen ääreen.

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Tätä hyvinvointikertomusta kootaan keskellä koronakevättä. Vielä ei ole tiedossa millaisia vaikutuksia tällä erikoisella ja monin tavoin raskaalla ajanjaksolla on sieviläisten hyvinvointiin. Tiedetään vain, että vaikutuksia tulee olemaan ja ne voivat olla hyvin moninaisia.

Lapsiperheiden köyhyys on ollut haaste Sievissä jo pitkään. Vuonna 2018 54 sieviläistä lapsiperhettä on saanut perustoimeentulotukea. Luku on 38,4 % kaikista Sievin perustoimeentulon saajista. On nähtävissä, että koronakevät lomautuksineen, irtosanomisineen, konkurssineen vain pahentaa tilannetta. Köyhyys saattaa aiheuttaa ulkopuolisuuden ja huonommuuden tunnetta, kun ei ole varaa harrastuksiin, vaatteisiin, ruokaan tai matkustamiseen. THL:n tutkimuspäällikkö Anna - Maria Isolan mukaan köyhyys periytyy ja sosiaalisen kierron jähmettymiselle on ominaista, että vaikeassa tilanteessa elävien perheiden lapset eivät ole yhtä toiveikkaita eivätkä suunnittele tulevaisuuttaan samalla tavalla kuin vertaisensa. Siksi koulutukseenkin haetaan vähemmän. (Lähde: Isola, Suomalainen köyhyys)

Eri-ikäiset sieviläiset kaipaavat vertaistukea. Vertaistuki on kokemusten jakamista toisen saman kokeneen kanssa ja se antaa usein haastavassa elämäntilanteessa voimia jaksaa eteenpäin. Mahdollisuuksia vertaistukeen tulisi erityisesti olla tarjolla nuorille mielenterveyskuntoutujille, lapsiperheille vanhemmuuden tueksi, eroperheille sekä ikäihmisille vähentämään yksinäisyyden kokemuksia. Vertaistukitoimintaa järjestää usein yhdistykset, joten tiivis yhteistyö ja taloudellinen tuki ovat edellytys tarpeellisen toiminnan järjestymiselle.

Vähän liikkuvien kuntalaisten osuus on kasvamassa. Kouluikäisille tehtävien Move-mittaustulosten mukaan sieviläisten 5. ja 8. luokan poikien tulokset ovat alle valtakunnallisen keskiarvon, mutta liian vähän liikkuvia on kaikissa ikäryhmissä, ei vain nuorissa. Tiedetään, että aikuisen malli on liikunnallisten elämäntapojen oppimisessakin tärkeää. Työikäisen aktiivisuus edistää myös perheen lasten liikunnallista elämäntapaa. Yhdistykset vastaavat pääosin siitä, että Sievissä on tarjolla liikunnallisia harrastusryhmiä. Tarjontaa on melko hyvin alakouluikäisille, mutta yläkouluikäisten harrastusmahdollisuudet ovat jo rajallisemmat. Osallistujia uusiin ryhmiin löytyy tavallisesti helposti, mutta harrastusryhmien vetäjistä on jatkuvasti pula. Opetus- ja kulttuuriministeriöllä on valmistelussa Suomen malli, jonka tavoitteena on edistää maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä.

OSA II TULEVAN VALTUUSTOKAUDEN SUUNNITTELU

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Sievin kunnan arvot ovat: yrittäjyys, maaseutu, yhteisöllisyys, innovatiivisuus

Päämäärä, visio, mitä me haluamme olla:

”Sievi on kolmen kaupungin keskellä asukkailleen osuvat palvelut tarjoava turvallinen asuinpaikka, jossa koti, työ ja harrastukset ovat lähellä. Sievissä luonto, innovatiivinen teollisuus sekä maa-, metsä- ja biotalous paikkaavat kättä. Kunta on taloudestaan tarkka, luotettava yhteistyökumppani. Meillä viihdytään, yritetään ja onnistutaan yhdessä!”

Sievin kunnan strategian painopisteet ovat:

1. Hyvinvoivien ihmisten ja turvallisen maaseudun Sievi

Sievi on turvallinen ja perheystävällinen kunta, joka tarjoaa hyvät arjen palvelut ja kannustaa kuntalaisia aktiiviseen elämäntapaan. Yrittäjyys, maaseutu, perheystävällisyys, puhdas luonto ja avoin päätöksenteko ovat sieviläisille tärkeitä arvoja. Sievi tarjoaa hyvät peruspalvelut ja harrastusmahdollisuudet elämän eri vaiheisiin, vaihtoehtoja laadukkaaseen asumiseen ja sijaitsee oivasti kolmen kaupungin keskellä, laajempien kaupallisten palvelujen läheisyydessä.

2. Elinvoimaisten yritysten ja ahkeran yrittäjyyden Sievi

Sievin on Suomen teollistunein maaseutupaikajä ja ymmärtää yrittäjyyden merkityksen koko alueen elinvoimalle. Kunnan maankäyttö ja alueiden suunnittelu vastaan yrityselämän tarpeisiin. Yrityksemme ovat monipuolisesti teollisuuden ja maatalouden alalta. Kunnan työllisyyspalvelut toimivat tavoitteellisesti ja asiakaslähtöisesti asiakasryhmänsä työllistymistä ja työelämävalmiuksia parantaakseen ja yhteistyössä kunnan yrityspalveluiden kanssa. Oma lukio ja muut alueen peruskoulun jälkeiset oppilaitokset ovat merkittäviä tulevaisuuden osaamisen ja elinvoiman tuottajia ja kehittäjiä.

3. Tasapainoisen ja vastuullisen taloudenhoidon Sievi

Tulojen ja menojen tasapaino ja nopea reagointi muuttuvaan taloustilanteeseen pitää Sievin talouden vakaana ja mahdollistaa kauaskantoiset investoinnit. Vuosikatteen tavoitetasoksi asetetaan poistojen määrä kaksinkertaisena. Taloudellisten riskien ja sitoumusten määrä tulee olla kunnan kokoon ja taloudelliseen kantokykyyn nähden hallittava. Sievin kuntakonsernin suhteellinen velkaantumisasaste olisi hyvä saattaa lasku-uralle lähivuosina. Hallintokunnat seuraavat toimintansa tuloksellisuutta ja kehittävät sen arviointivälineitä. Toimintamme on tuloksellista silloin kun asiakkaiden tarpeisiin vastataan kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja työssä jaksaminen on hyvällä tasolla.

4. Osaavan ja motivoituneen henkilöstön Sievi

Sievi on osaavan ja motivoituneen henkilöstön hyvä työnantaja. Henkilöstön hyvinvoinnin takaa vahva ammattitaito, avoin ja ratkaisukeskeinen työilmapiiri, terveellinen työympäristö, hyvä johtaminen ja kaikkien työpanoksen arvostus. Meillä jokainen on oman työnsä vastuullinen projektipäällikkö ja kehitysjohtaja. Strategiakautena Sievin kunta panostaa erityisesti henkilöstön ammatillisen täydennyskoulutuksen tarkoituksenmukaiseen hankkimiseen ja ajanmukaisten opiskelutapojen riittävään valikoimaan.

5 Hyvinvoinnin edistämistä tukevat ohjelmat ja suunnitelmat

Kuntastrategia

Ikääntyvän väestön palvelujen suunnitelma

Aktiivinen ikääntyminen Kallion alueella - ikäihmisten hyvinvointisuunnitelma 2017-2020

Sievin kunnan viestintäsuunnitelma

Sievin kunnan ympäristönsuojelusuunnitelma

Sievin kunnan liikuntastrategia

Huomioitava myös:

ehkäisevä päihdetyö

digituen tarjoaminen

liikenneturvallisuus

Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointisopimus

6 Hyvinvointisuunnitelma

Valtuustokauden 2017-2021 hyvinvointisuunnitelman laatimisen pohjana on käytetty kuntalaiskuulemista ja ikäkausijaottelun mukaisia monialaisiaryhmiä. Hyvinvointisuunnitelman laatimisen kantavana ajatuksena on ollut saada Sievin kuntalaisten ääni kuuluviin. Hyvinvointisuunnitelmaa ovatkin olleet laatimassa esimerkiksi kyläyhdistysten toimijat, järjestöjen edustajat ja sieviläisten kanssa töitä tekevät ammattilaiset. Heidän avullaan on pystytty miettimään eri ikäkausien näkökulmasta niitä juurisyitä, jotka vaikuttavat kuntalaisten hyvinvointiin. Usein nämä juurisyöt pahoinvoinnin taustalla ovat hyvin konkreettisia ja pieniä. Yhdessä laaditun hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toimenpiteet ovat konkreettisia ja monien tahojen toteutettavissa. Näiden tulevien toimenpiteiden ei tarvitse olla isoja tavoitteiden saavuttamiseksi, kyse voi olla vain tulokulman muokkaamisesta. Päämäärä on, että hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden täytyttyä kaikki sieviläiset ja sieviläisten kanssa töitä tekevät ovat yhdessä tehneet muutosta omassa yhteisössään.

Ikäryhmän mukaiset suunnitelmat

Lapset ja lapsiperheet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Lasten ja nuorten hyvän itsetunnon vahvistaminen	Positiivisen pedagogiikan juurruttaminen osaksi toimijoiden arkea	varhaiskasvatus perusopetus 2. asteen opetus vapaa-aikatoimi järjestöt seurakunta ppky Kallio	koulutustilaisuuksien ja tapahtumien määrä Hyvän huomaamisen viikon toteutuminen
	Välittävän toimintakulttuurin tunnetuksi tekeminen	varhaiskasvatus perusopetus 2. asteen opetus vapaa-aikatoimi järjestöt seurakunta ppky Kallio	Toimijat tunnistavat ja käyttävät käsitettä välittävä toimintakulttuuri (webropolkysely) Hyvinvoinnin vuosikellon mukaisen toiminnan toteutuminen (Lauri Haikolan koulu)
	Itsesäätelytaitojen opetteleminen luontevaksi osaksi arkea	varhaiskasvatus perusopetus 2. asteen opetus vapaa-aikatoimi järjestöt seurakunta ppky Kallio	toteutuneet koulutukset kouluttautuneiden toimijoiden määrä Hyvinvoinnin vuosikellon mukaisen toiminnan toteutuminen (Lauri Haikolan koulu)
Vanhemmuuden tukeminen	Itsesäätelytaitojen tunnistaminen ja käyttäminen arjessa	varhaiskasvatus perusopetus 2. asteen opetus vapaa-aikatoimi järjestöt seurakunta	toteutuneiden koulutustilaisuuksien määrä lehtiartikkeleiden kautta jaettu tietoa, kpl toteutuneet keskustelutilaisuudet avoimissa kohtaamispaikoissa, krt
	Vertaistukitoiminnan tarjoaminen, kasvokkain ja internetissä	Yhdistykset Sievin seurakunta Ppky Kallio Varhaiskasvatus vanhempainyhdistykset vapaa-aikatoimi perusopetus	Toteutuneiden tilaisuuksien määrä Sitoutuneiden ohjaajien määrä
	Osallisuuden vahvistaminen	Ppky Kallio Koulutoimi	perhekerhojen määrä vanhempainiltojen

		Varhaiskasvatus Perhepalvelukeskus ry.	osallistumisprosentti uusien osallistumismahdollisuuksien määrä
Päivittäisen liikunnan lisääntyminen lapsiperheiden arjessa	Liikunnallisten elämäntapojen edistäminen * hankkeen esim. Liikkuvien lasten Sievi - hanke * tiedottaminen liikunnan merkityksestä oppimiseen, kasvuun, mielen hyvinvointiin ja kehitykseen * hyvin käytänteiden jakaminen toimijoiden kesken	varhaiskasvatus perusopetus vapaa-aikatoimi yhdistykset ppky Kallio	Liikuntapainotteisten tuokioiden määrä iltapäiväkerhossa, lkm Neuvolasta ja kouluterveydenhuollosta saatavat tilastotiedot Kouluterveyskysely Move-mittaustulokset Tiedotustilaisuudet, tiedotteet tms., lkm
	Matalankynnyksen toimintaa: ryhmiä, kampanjoita, haasteita yms.	Yhdistykset Vapaa-aikatoimi	Toteutuneiden tapahtumien määrä Tapahtumiin osallistuneiden määrä
	Arjen liikkumistilanteiden huomioiminen päivittäisen liikkumisen lisäämisessä, esim. koulumatkat	perusopetus 2.asteen opetus vapaa-aikatoimi vanhempainyhdistykset järjestöt	Kouluterveyskysely Koulumatkan jalan tai pyörällä kulkevien oppilaiden määrä Kampanjoiden tms. määrä
	Liikuntapaikkojen kehittäminen ja olemassa olevista paikoista tiedottamisen lisääminen	Vapaa-aikatoimi Yhdistykset	Luontopolkujen ja tulentekopaikkojen karttojen lukumäärä ja saatavuus

Nuoret

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Nuorten itsetunnon vahvistaminen ja syrjivän kiusaamisen vähentäminen	Välittävän toimintakulttuurin tunnetuksi tekeminen	Koulutoimi Vapaa-aikatoimi ppky Kallio Järjestöt Seurakunta	
	Ehkäisevän päihdetyön toimintasuunnitelman käyttöönotto	Koulutoimi Vapaa-aikatoimi Sievin seurakunta Järjestöt ppky Kallio, kouluterveydenhoito	valmis ja toteutunut toimintasuunnitelma
	Positiivisen pedagogiikan juurruttaminen osaksi toimintaan	koulutoimi vapaa-aikatoimi järjestöt seurakunta	Huomaa hyvä- viikon toteutuminen
Matalankynnyksen mielenhyvinvointia tukevat palvelut	Vertaistoimintaa nuorille aikuisille	Ppky Kallion mielenterveyspalvelut Vapaa-aikatoimi; erityisesti Jelppiverkko ja työllisyyspalvelut Sievin seurakunta Järjestöt	Toteutuneet tapahtumat ja ryhmät
	Kasvokkain tapahtuvia lähipalveluita Sievissä	Kunnanhallitus Kunnanvaltuusto Ppky Kallio	Toteutuneet palvelut
	Koulupsykologi- ja koulukuraattoripalvelujen sekä kouluterveydenhuollon riittävä resurssointi oppilasmäärää kohden	Koululautakunta Kunnanhallitus Kunnanvaltuusto Ppky Kallio	
	Verkkovälitteisten palveluiden kehittäminen	Vapaa-aikatoimi ppky Kallio Koulutoimi	toteutuneet palvelut

Nuoriin kohdistuvan seksuaalisen häirinnän vähentäminen	Kouluterveydenhuollon riittävä resurssointi oppilasmäärää kohden	Ppky Kallio Kunnanhallitus Kunnanvaltuusto Koululautakunta	Oppilaiden määräaikaistarkastukset (toteutumis %), Ppky Kallion tilasto
	Lapset puheeksi-toimintamallin tutuksi tekeminen	Koulutoimi Lape-työryhmä	
	Oppilashuollon toimintamallin kehittäminen	Koulutoimi	Valmis toimintamalli
	Seksuaalikasvatusta lapsille, nuorille, vanhemmille sekä kaikille lasten ja nuorten parissa toimiville	Koulutoimi Terveystiedon opettajat Ppky Kallio Kouluterveydenhoitaja Vapaa-aikatoimi Järjestöt	
Viisaita ja turvallisia valintoja arjen liikkumisessa tekevä nuori	Harrastusmahdollisuuksista ja harrastamisen vaikutuksista tiedottaminen	Vapaa-aikatoimi Koulutoimi Sievin seurakunta Järjestötoimijat mm. 4H, Sievin Samoojat ry., Sievin Sisu ry. Ylivieskan musiikkiopisto Ylivieskan seudun kansalaisopisto Tanssiopisto Uusikuu Taito Käsityökeskus Kotiseutulehti Sieviläinen	Kunnan internet-sivulla oleva tapahtumakalenteri on toimijoiden aktiivisessa käytössä Koulupäivystysten yhteydessä järjestetään tapahtumakalenteri-info 4krt/vuosi Toteutetaan ajantasainen harrasteopas
	Eri toimijoiden välinen yhteistyö; päällekkäisyyksien välttämiseksi ja synergiaedun saavuttamiseksi	Vapaa-aikatoimi Koulutoimi Sievin seurakunta Järjestötoimijat mm. 4H, Sievin Samoojat ry., Sievin Sisu ry. Ylivieskan musiikkiopisto Ylivieskan seudun kansalaisopisto Tanssiopisto Uusikuu Taito Käsityökeskus sekä muut toimijat	Toteutuneiden toimijatapaamisten lukumäärä
	Henkilökunnan tietoisuuden lisääminen tarjolla olevista toimintamalleista ja	Vapaa-aikatoimi Koulutoimi Sievin seurakunta	Toteutuneiden koulutusten määrä Käyttöön otettujen

	materiaaleista sekä niiden käyttöönotto.	Järjestötoimijat mm. 4H, Sievin Samoojat ry., Sievin Sisu ry.	toimintamallien määrä Koulutuksiin osallistuneiden määrä
	Punainen liitu - esityksen tarjoaminen lukiolaisille	Vapaa-aikatoimi Koulutoimi Jokipelastus Poliisi	toteutunut esitys
	Liikennekasvatuksen toteuttaminen yläkouluikäisille esim. Tappomopo- esitys, mopokurssi, kampanjat	Koulutoimi Vapaa-aikatoimi Liikenneturva Seurakunta Järjestöt	toteutuneiden tapahtumien, esitysten, koulutusten määrä osallistujamäärät
	Kannustetaan arkiliikunnan lisäämiseen	koulutoimi vapaa-aikatoimi seurakunta järjestöt ppky Kallio	

Työikäiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Aktiivinen ja työkykyinen työikäinen	Työllisyyden edistäminen - palkkatuki - työkokeilu - kuntouttava työtoiminta - ryhmätoiminta - ohjaus ja neuvonta	Tavoitteena työ- hanke Vapaa-aikatoimi, työllisyyspalvelut	Työmarkkinatuen kuntaosuuden suuruus Toimenpiteisiin ohjattujen määrä vuositasolla: kunnan työllistäminen/muut palvelut
	Ohjaus- ja neuvontatyö sekä hyvinvointia edistävät tapahtumat ja ryhmät työkykyä edistäviin elämäntapoihin liittyen: liikunta, ruokavalio, päihteiden käyttö yms.	Ppky Kallio/työterveyshuolto Yritysten johto Ammattijärjestöt vapaa-aikatoimi yksityiset palveluntuottajat	Sairauspoissaolot Tapahtumiin/ryhmiin osallistuneiden määrät Toteutuneet ryhmät ja tapahtumat
	Matalan kynnyksen vapaa-aikapalveluiden tarjoaminen (esim. liikunta, kädentaidot, kirjallisuus, porinaryhmät) Servitetään pyöräily- ja polkujuoksureitistön perustamista	Vapaa-aikatoiminnan ohjaajat Järjestöt ja yhdistykset	Tapahtumien lukumäärä Tapahtumiin osallistuneiden määrä Toteutuneet ryhmät Toteutuneet reitit
	Liikuntaneuvonta toiminnan aloittaminen ja kehittäminen	ppky Kallio Vapaa-aikatoimi	valmis toimintamalli toteutuneiden ohjausten määrä
Kaikkien Sievin kylien elävänä pitäminen	Yhteistyön luominen sekä käynnistäminen kyläyhdistysten ja koulujen vanhempaintoimikuntien välillä	Kyläyhdistysten hallitukset Vanhempaintoimikuntien edustajat Järjestöyhdyshenkilö	yhteisten kokousten määrä yhdessä järjestettyjen tapahtumien ja hankkeiden määrä
	Kylien välisen toiminnan benchmarkaus Sievin kunnan alueella	Kyläneuvosto Vapaa-aikatoimi, järjestöyhdyshenkilö	Toteutuneet toimijatapaamiset Erilliset teemakoulutusten määrä
	Kyläsuunnitelman luominen tai päivittäminen	Kyläyhdistykset Vapaa-aikatoimi, järjestöyhdyshenkilö Kyläneuvosto	Luotu tai päivitetty kyläsuunnitelma
	Kylätapahtumat	Kyläyhdistykset ja muut järjestöt	järjestettyjen tapahtumien määrä

		seurakunta vapaa-aikatoimi	tapahtumiin osallistuneiden määrä eri kylien asukkaiden prosenttiosuus osallistujamäärästä
	Kylillä myytävänä olevien tonttien kartoittaminen	kyläyhdistykset	Kunnan internet-sivuilla ilmoitettujen tonttien määrä Myytyjen tonttien määrä
	Yhteisen tiedottamisen vahvistaminen	kyläyhdistykset Kyläneuvosto kunta Sieviläinen	yhteisten näkyvyystoistojen määrä

Ikäihmiset

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho ja resurssit	Arviointimittarit
Jokaisella vähintään yksi ystävä	Mitä sinulle kuuluu?	Kyläläiset Naapurit Sukulaiset Vapaaehtoinen	Välitön kohtaaminen lisääntynyt
	Vapaaehtoisten kouluttaminen	SPR Vapaaehtoistyön hankkeet Järjestöyhdyshenkilö Sievin seurakunta	Järjestetyt koulutukset Organisoitu toiminta
	Tukiverkkoselvitys	Vertaisveturit Sievin seurakunnan diakoniatyö Järjestöt	ikäryhmäselvitys tehty
Kotona asuminen mahdollisimman pitkään	Ehkäisevät terveystalvelut ja varhainen puuttuminen (puheeksiotto)	Vaikutuksista tiedottaminen Ppky Kallio/ Kotisairaanhoido Ystävien huoli "Kerhotoiminta", vertaistoiminta	Kirjatut puheeksiotot
	Viriketoimintamahdollisuudet	Aktiivinen kyläyhdistys Aktiiviset järjestöt (Sievin eläkeläiset ry, Eläkeliiton Sievin yhdistys, LC Sievi, SPR, Sydänkerho) Vapaa-aikatoimi	Järjestetyt tapahtumat
	Ajantasainen palvelukartta kaikista kunnan alueen palveluista ikäihmisille	PPKY Kallio Sievin kunta	Luotu palvelukartta
	Tietämys kotiavun saatavuudesta ja käyttömahdollisuudesta	Työkolmio Sievin 4H-yhdistys, palokuntalaiset sekä muut yhdistykset ja toimijat Talkoolaiset Palvelusta tiedottaminen	
	Tavoittava ja kokonaisvaltainen kotipalvelu (tuttu kotihoitaja, joka uskaltaa viedä roskatkin ulos)	PPKY Kallio Omaiset	Asiakaspalaute Kansalaisfoorumi
	Ikäneuvola palvelun saanti Sieviin	PPKY Kallio Sievin kunta	

	Asumisoloselvitys yli 75-vuotiaiden osalta (voiko asua kotona tai millaisia muutoksia tulisi tehdä? Asumisen esteettömyys, terveydentila)	PPKY Kallio Sievin kunta	Ikäryhmäselvitys tehty
Liikunta on luonteva osa arkea	Edulliset liikuntapalvelut	Vapaa-aikatoimi Urheiluseurat ja järjestöt	
	Senioripuiston tutuksi tekeminen ja aktiivinen käyttö	Vapaa-aikatoimi Järjestöt Sievin seurakunta ppky Kallio	Toteutuneiden tapahtumien määrä
	Järjestöjen toiminnan tukeminen	Järjestöyhdyshenkilö Edulliset/ilmaiset tilat Avustukset	
	Liikuntareitit kylillä, jossa levähdyspenkit ja taukojumppaohjeet	Tekninen toimi Vapaa-aikatoimi, liikuntapalvelut Kyläyhdistykset	
	Yhteislenkit kylillä	Kyläliikuttajat Vertaisveturit	Toteutuneet lenkkikerrat

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Hyvinvointikertomus on laadittu kuntalaisia osallistaen ja ikäkausijaottelun pohjalle: lapset ja lapsiperheet, nuoret ja nuoret aikuiset, työikäiset sekä ikäihmiset. Kunkin ikäkauden tavoiteasettelusta ja toimenpiteiden laatimisesta on vastannut monialainen työryhmä, joita ovat lasten ja lapsiperheiden osalta Lape-ryhmä, nuorten osalta nuorten palvelu- ja ohjausverkosto sekä nuorisovaltuusto, työikäisten osalta kyläneuvosto ja ikäihmisten osalta vanhus- ja vammaisneuvosto. Työryhmien jäsenet ovat esimerkiksi kyläyhdistysten toimijoita, järjestöjen edustajia ja sieviläisten kanssa töitä tekeviä ammattilaisia. Hyvinvointikertomusta on käsitelty prosessin aikana myös hyvinvointityöryhmän kokouksissa.

8 Suunnitelman hyväksyminen

Sievin kunnanvaltuusto on hyväksynyt laajan hyvinvointikertomuksen 2021—2023 kokouksessaan xx.x.2020 § xx.

KUNNANHALLITUKSEN JA VALTUUSTON KOKOUKSET AJALLA 1.7.-31.12.2020

Kunnanhallitus 15.06.2020 § 87

Hallintosäännön 14 luvun 143 §:n mukaan toimitella pättää kokoustensa ajan ja paikan. Kokous pidetään myös, milloin puheenjohtaja katsoo kokouksen tarpeelliseksi tai enemmistö toimitellimen jäsenistä tekee puheenjohtajalle esityksen kokouksen pitämisestä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällöin puheenjohtaja määrää kokousajan.

Puheenjohtaja voi perustellusta syystä peruuttaa kokouksen. Kokoukset voidaan hallintosäännön 141 §:n mukaan tarvittaessa pitää myös sähköisesti.

Valtuustoseminaari järjestetään 8.10.2020.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus

1. pättää, että kunnanhallituksen kokoukset pidetään kunnantalolla maanantaisin klo 14.15 seuraavan ohjeellisen aikataulun mukaisesti: 17.8., 7.9., 28.9., 19.10., 9.11., 30.11. ja 14.12.
2. ehdottaa kunnanvaltuustolle, että valtuuston kokoukset pidetään kunnantalon valtuustosalissa torstaisin klo 19.00 seuraavan ohjeellisen aikataulun mukaisesti: 3.9., 12.11. ja 10.12.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: kunnanjohtaja Mauno Ranto, 044 4883 200
etunimi.sukunimi@sievi.fi

EDUSTAJAN JA VARAEDUSTAJAN NIMEÄMINEN V. 2020 KUTSUNTALAUTAKUNTAAN

Kunnanhallitus 15.06.2020 § 88

Kainuun prikaati, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto, on 29.5.2020 päivätyllä kirjeellään pyytänyt Sievin kuntaa nimeämään edustajan ja tarpeellisen määrän varahenkilöitä (1-3) kutsuntalautakuntaan. Asevelvollisten kutsunnat toimitetaan Sievissä tiistaina 29.9.2020 seurakuntatalolla.

Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto esittää myös, että kunta ja seurakunta järjestäisivät kutsunnaalaisille tarjoilua kutsuntapäivän aikana.

Kainuun prikaatin kirje 29.5.2020 oheismateriaalina.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää nimetä edustajansa sekä hänelle tarpeellisen määrän varahenkilöitä kutsuntalautakuntaan.

Päätös: Kunnanhallitus nimesi kutsuntalautakuntaan edustajaksi Ahti Hannulan ja varahenkilöksi Jukka Linnan.

Lisätietoja: vs. hallintopäällikkö Päivi Rossi p. 044 4883 201
etunimi.sukunimi@sievi.fi

OAJ:N SIEVIN PAIKALLISYHDISTYS RY:N OIKAISUVAATIMUS KUNNANHALLITUKSEN PÄÄTÖKSESTÄ
1.6.2020 § 78

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 89

OAJ:n Sievin paikallisyhdistys ry on tehnyt 9.6.2020 oikaisuvaatimuksen kunnanhallituksen päätöksestä 1.6.2020 § 78 joka koskee käytyjen yhteistoimintaneuvottelujen tuloksen mukaisesti kunnan koko henkilöstön lomauttamista 15 kalenteripäivän ajaksi.

Oikaisuvaatimuksessaan OAJ:n Sievin paikallisyhdistys vaatii:

1. Sievin kunnanhallituksen päätös 1.6.2020 § 78 tulee kumota niiltä osin, kun se koskee kunnan opetushenkilöstön ja varhaiskasvatuksen opettajien lomauttamista, koska päätös on lainvastainen ja epätarkoituksenmukainen.
2. Päätöksen täytäntöönpano tulee välittömästi kieltää siihen saakka, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Vaatimuksiin muutoksenhakija on esittänyt oikaisuvaatimuksessa perustelunsa.

Vaatus päätöksen kumoamisesta niiltä osin, kun se koskee kunnan opetushenkilöstön ja varhaiskasvatuksen opettajien lomauttamista, koska päätös on lainvastainen ja epätarkoituksenmukainen

Kunnanhallitus on kokouksessaan 11.5.2020 päättänyt kunnan taloudellisen tilanteen ja kustannusten pakottavan säästötarpeen vuoksi käynnistää yhteistoimintamenettelyn koko henkilöstön lomauttamiseksi. Yhteistoimintaneuvottelun tuloksen mukaisesti kunnanhallitus on muutoksenhaun alaisella päätöksellään vahvistanut kunnan koko henkilöstön lomauttamisen 15 kalenteripäiväksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 30 §:n mukaan työnantajalla on oikeus lomauttaa viranhaltija siten, että virantoimitus ja palkanmaksu keskeytetään toistaiseksi tai määräajaksi joko kokonaan tai osittain virkasuhteen muutoin pysyessä voimassa, jos työnantajalla on 37 §:n mukainen peruste irtisanoa virkasuhde. Lomauttaminen ei estä viranhaltijaa ottamasta lomautusajaksi muuta työtä. Viranhaltija voidaan 1 momentissa mainitulla tavalla lomauttaa enintään 90 päivän ajaksi, jos tehtävät tai työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat tilapäisesti vähentyneet eikä työnantaja voi kohtuudella järjestää muita tehtäviä tai työnantajan tarpeisiin sopivaa koulutusta.

Työsopimuslain 5 luvun 2 §:n mukaan työnantaja saa lomauttaa työntekijän, jos hänellä on 7 luvun 3 §:ssä tarkoitettu taloudellinen tai tuotannollinen peruste työsopimuksen irtisanomiseen tai työ tai työnantajan edellytykset tarjota työtä ovat vähentyneet tilapäisesti eikä työnantaja voi kohtuudella järjestää työntekijälle muuta sopivaa työtä tai työnantajan tarpeita vastaavaa koulutusta; työn tai työn tarjoamisedellytysten katsotaan lomauttamisen perusteena vähentyneen tilapäisesti, jos niiden voidaan arvioida kestävän enintään 90 päivää.

KVTES:n VIII luvun 1 §:n soveltamisohjeen mukaisesti mm. kustannusten pakottava vähentämistarve kunnassa tai kuntayhtymässä taikka sen kyseisessä toimintayksikössä voi olla määräaikaisen tai toistaiseksi tapahtuvan lomautuksen perusteena. Viranhaltijoiden lomauttaminen merkitsee virantoimituksen palkatonta keskeyttämistä. Lomautus ei siis voi tulla kysymykseen, jos virantoimitus on jo muulla perusteella keskeytynyt, esimerkiksi virkavapaan tai vuosiloman johdosta. Opettajien lomautus voidaan toteuttaa opetustyön keskeytyksenä siten, että muut opettajat huolehtivat omien tuntiensa ohella lomautettujen opettajien tunneista. Tällöin ei sovelleta kunnallisen opetus-

henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen yleisen osan 2 luvun 24 §:ssä tarkoitettua 30 prosentin suuruista eikä muutakaan korvausta lisääntyneistä opetustehtävistä.

Mikäli edellä tarkoitettua järjestelyä ei tarkoituksenmukaisella tavalla voida toteuttaa, on lomautuksen sijasta voitava suorittaa lomautusta vastaava säästö palkkausmenoista.

Yhteistoimintaneuvotteluissa muutoksenhakijan edustaja ei tuonut esille muita tapoja suorittaa lomautusta vastaava säästöä palkkausmenoissa.

Kunnan taloudellisen tilanteen, kustannusten pakottavan säästämistarpeen vuoksi sekä viranhaltijoiden ja työntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun toteuttamiseksi, kunnalla ei ole perusteita eikä edellytyksiä jättää henkilöstöryhmiä päätetyn lomautuksen ulkopuolelle.

Lomautukset tullaan toteuttamaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisella ja toimintaa vähiten haittaavalla tavalla, sama koskee myös opetushenkilöstöä ja varhaiskasvatuksen opettajia. Lomautusajankohtien tarkempi suunnittelu on käynnissä ja parhaaseen lopputulokseen pääsemme molempien osapuolten ratkaisukeskeisellä ajattelulla.

Luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutetun osalta kunnanhallituksen päätöstä 1.6.2020 § 78 ei ole pantu täytäntöön. Oikaisuvaatimus on tämän osalta aiheellinen ja kunnanhallituksen päätöstä on syytä muuttaa ja rajata luottamusmiehet ja työsuojeluvaltuutettu lomautuksen ulkopuolelle.

Vaatimus päätöksen täytäntöönpanon välittömästä kieltämisestä

Kuntalain 143 §:n mukaan päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Muutoksenhakija ei ole tuonut esille sellaisia seikkoja, joista johtuen täytäntöönpano tulisi keskeyttää. Päätös koskee koko henkilöstöä ja osalle henkilöstöä lomautusilmoitukset on jo annettu ja lomautukset alkavat lähiaikoina tarkkaan suunniteltujen aikataulujen mukaisesti toimintaa vähiten haittaavalla tavalla. Lomautusilmoitusten saaneiden lomautukset ajoittuvat pääosin koulujen kesäsulun, kunnantalon kesäsulun ja varhaiskasvatuspalveluiden toimintojen supistamisen ajoille.

OAJ:n Sievin paikallisosasto ry:n oikaisuvaatimus liitteenä 1.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus

1. hyväksyy oikaisuvaatimuksen siltä osin kuin se koskee luottamusmiesten ja työsuojeluvaltuutetun lomauttamista
2. päättää muuttaa 1.6.2020 § 78 päätöstä siten, että lomautukset eivät koske luottamusmiehiä eikä työsuojeluvaltuutettua
3. päättää hylätä oikaisuvaatimuksen muilta osin perusteettomana.

Päätös: Hyväksyttiin.

Lisätietoja: Vs. hallintopäällikkö Päivi Rossi, p. 044 4883201
etunimi.sukunimi@sievi.fi

KUNNANHALLITUKSEN EDUSTAJIEN OHJEISTAMINEN JA RAPORTIT

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 90

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus antaa ohjeistukset edustajilleen ja kuulee ajankohtaiset raportit.

Päätös: Kunnanhallitus antoi ohjeistukset ja kuuli ajankohtaiset raportit.

Antti Toivola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 15.40.

LAUTAKUNTIEN PÖYTÄKIRJAT JA VIRANHALTIJAPÄÄTÖKSET

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 91

Lautakuntien pöytäkirjat

Vapaa-aikalautakunta	4/2020	28.5.2020
Koululautakunta	6/2020	13.5.2020
Ympäristölautakunta	4/2020	2.6.2020

Viranhaltijapäätökset

1.	Kunnanjohtajan viranhaltijapäätökset:	
	7/2020, 1.6.2020	Yksinyrittäjän avustus Ravitalli Pauliina Annala
	8/2020, 1.6.2020	Yksinyrittäjän avustus Fresh Way
	9/2020, 1.6.2020	Koulutoimenjohtajan sijaisuus
2.	Kunnankamreerin viranhaltijapäätökset:	
	11/2020, 1.6.2020	Lyhytaikaisen lainan ottaminen
	12/2020, 8.6.2020	Lyhytaikaisen lainan ottaminen

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus merkitsee edellä mainitut pöytäkirjat ja viranhaltijapäätökset tiedokseen ja päättää, ettei niiden ottokelpoisia päätöksiä oteta kuntalain 92 §:n perusteella kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

TIEDOKSIANTOASIAT

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 92

1.	Sisäministeriö, 11.6.2020: Sisäministeriön asetus pysäköintivirhemaksusta; 1.7.2020 voimaan tuleva asetus ja pysäköintivirhemaksun korottaminen vuonna 2021.		
2.	Valtiovarainministeriö, 10.6.2020: Lausuntopyyntö – Suomen julkisten hankintojen kansallinen strategia (luonnos).		
3.	JAM advisors:		
a.	Kuukausiraportti Matti S. rahasto 31.5.2020.		
b.	Kuluraportti Matti S. rahasto 1.1.2019 – 31.12.2019.		
4.	Katternö Group, Vuosikertomus 2019.		
5.	Sievin kunnan ja Sievi Vesiosuuskunnan välinen, 11.6.2020 allekirjoitettu pääsponsorisopimus Keski-Pohjanmaan maakuntaviestiin 2021.		
6.	Pöytäkirjajäljennökset:		
	Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymän hallitus	8/2020	4.6.2020
	Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin hallitus	7/2020	25.5.2020

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää merkitä edellä mainitut asiakirjat tietoonsa saatetuiksi.

Päätös: Hyväksyttiin.

KORPELAN VOIMAN OMISTAJAOHJAUS

Kunnanhallitus 08.06.2020 § 84

Korpelan Voima kuntayhtymän sääntömääräinen yhtymäkokous pidetään Sievissä perjantaina 26.06.2020. Sääntömääräisten asioiden lisäksi käsiteltävinä asioina kokouksessa on mm. uuden toimitusjohtajan valinta sekä Kannuksen kaupunginhallituksen 26.05.2020 § 87 tekemän esityksen käsittely.

Kuntayhtymän toimitusjohtajan valintaprosessissa jäsenkuntien kunnan- ja kaupunginjohtajat ovat olleet läsnä. Yhdessä kuntayhtymän hallituksen kanssa 06.05.2020 käytiin hakemukset läpi ja valittiin haastateltavat. Haastattelut suoritettiin perjantaina 15.05.2020, minkä jälkeen linjattiin soveltuvuusarvioiteihin lähetettävistä henkilöistä. Soveltuvuusarviointien tulokset esiteltiin yhtymähallitukselle sekä kunnan- ja kaupunginjohtajille keskiviikkona 03.06.2020, minkä jälkeen sovittiin yhtymäkokoukselle tehtävästä ehdotuksesta toimitusjohtajaksi esitettävästä henkilöstä. Koko prosessin ajan tehdyt linjaukset ovat kaikki olleet yksimielisiä.

Kannuksen kaupunginhallitus on 26.05.2020 § 87 päättänyt esittää Korpelan Voiman kuntayhtymälle kuntalain 34 §:n mukaisesti yhtymähallituksen erottamista. Kuntalain 64 §:n mukaan kuntayhtymässä, jossa ei ole yhtymävaltuustoa, erottamisasia tulee vireille yhtymähallituksen tai jäsenkunnan esityksestä. Tämä säännös koskee nimenomaisesti kuntayhtymiä, jossa ylin toimielin on yhtymäkokous. Korpelan Voima kuntayhtymän yhtymäkokous 26.06.2020 päättää Kannuksen kaupungin esityksen johdosta, asetetaanko kuntalain 35 §:n mukainen tilapäinen valiokunta valmistelemaan yhtymähallituksen erottamista. Tilapäisen valiokunnan asettamisen kannalla tulee olla yhtymäkokouksen enemmistö. Jos valiokuntaa ei aseteta, asian käsittely jää siihen. Mikäli yhtymäkokous päättää asettaa tilapäisen valiokunnan, tulee sen jäsenten olla yhtymäkokousedustajia tai varaedustajia. Lisäksi on syytä kiinnittää huomiota valiokunnan kokoonpanon tasapuolisuuteen ja pyrkiä siihen, että eri mielipidesuunnat saavat valiokuntaan edustuksensa.

Sievin kunnan edustajiksi kuntayhtymän 26.06.2020 yhtymäkokoukseen on valittu seuraavat henkilöt:

Edustaja:	Varaedustaja:
Eero Korhonen	Terhi Vähäsalo
Rami Rauhala	Pirjo Rahkonen
Terhi Kangas	Tapani Korkeakangas

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää antaa Sievin kunnan yhtymäkokousedustajille seuraavan toimintaohjeen:

1. Korpelan Voima kuntayhtymän toimitusjohtajan valinnassa yhtymäkokousedustajat kannattavat yhtymähallituksen ehdotusta,
2. Kannuksen kaupunginhallituksen esitystä käsiteltäessä yhtymäkokousedustajat eivät kannata tilapäisen valiokunnan asettamista, ja
3. Mikäli yhtymäkokous kuitenkin päättää asettaa tilapäisen valiokunnan, yhtymäkokousedustajat esittävät valiokuntaan varsinaiseksi jäseneksi Rami Rauhalaa ja hänen varajäsenekseen Terhi Kangasta.

Kari Honkala ehdotti, että ohjeistuksesta poistetaan kohta 2. Ehdotusta ei kannatettu.

Päätös: Hyväksyttiin.

Kari Honkala jätti kirjallisen eriävän mielipiteen (liite 1).

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 93

Kunnanhallituksen päätös 8.6.2020 Korpelan Voiman omistajaohjauksesta on mahdollisesti syntynyt virheellisessä järjestyksessä Antti Toivolan osallistuttua asian käsittelyyn. Tästä johtuen päätös on syytä kumota ja käsitellä oikeassa järjestyksessä uudelleen.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää kumota päätöksensä 8.6.2020 § 84 ja päättää antaa Sievin kunnan yhtymäkokousedustajille seuraavan toimintaohjeen:

1. Korpelan Voima kuntayhtymän toimitusjohtajan valinnassa yhtymäkokousedustajat kannattavat yhtymähallituksen ehdotusta,
2. Kannuksen kaupunginhallituksen esitystä käsiteltäessä yhtymäkokousedustajat eivät kannata tilapäisen valiokunnan asettamista, ja
3. Mikäli yhtymäkokous kuitenkin päättää asettaa tilapäisen valiokunnan, yhtymäkokousedustajat esittävät valiokuntaan varsinaiseksi jäseneksi Rami Rauhalaa ja hänen varajäsenekseen Terhi Kangasta.

Kari Honkala ehdotti, että ohjeistuksesta poistetaan kohta 2. Ehdotusta ei kannatettu.

Päätös: Hyväksyttiin.

Ari Ahola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 15.59.

Lisätietoja: Kunnanjohtaja Mauno Ranto, p. 044 4883 200
etunimi.sukunimi@sievi.fi

VALTUUSTON PÄÄTÖKSEN 11.6.2020 § 21 TÄYDENTÄMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO (KAKARAVAARAN PÄIVÄKODIN MYYMINEN)

Kunnanhallitus 15.6.2020 § 94

Valtuusto on päätöksellä 11.6.2020 § 21 päättänyt myydä Kakaravaaran päiväkodin 40 500 euron kauppahinnalla. on ilmoittanut, että hän ostaa kiinteistön yhdessä kanssa ja vaimon osuus on epähuomiossa jäänyt pois ostotarjousta tehdessä. Valtuuston päätöksessä ostajana ilmoitetaan vain ja päätöstä tulee täydentää toisella ostajaosapuolella ennen kauppakirjan allekirjoittamista.

Kunnanjohtajan päätösehdotus: Kunnanhallitus täydentää valtuuston päätöstä siten, että Kakaravaaran päiväkotia myydään 40.500 euron kauppahintaan ja hyväksyy valtuuston päätöksen 11.6.2020 § 21 täytäntöön pantavaksi edellä mainitulla täydennyksellä.

Päätös: Hyväksyttiin.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen
perusteet

Seuraavista päätöksistä ei Kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät:

85–87, 90–94

Koska päätöksestä voidaan tehdä Kuntalain (410/2015) 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät:

88

Lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 6 §:n / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaati-
musviranomai-
nen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite, sähköposti, telefax

Sievin kunnanhallitus
Haikolantie 16
85410 Sievi
kirjaamo@sievi.fi
fax: (08) 4883 100

Pykälät:

88

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen ja Kuntalain 137 §:n 2 momentissa tarkoitetun kunnan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa (Kuntalaki 140.3 §). Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmantena (3.) päivänä sähköisen viestin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana (Kuntalaki 139 §).

Oikaisuvaatimusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Oikaisuvaati-
muskirjelmän
sisältö ja
toimittaminen

Ks. jäljempänä

